

BİZİM
babadan
— LEZZETLER —

USTA İŞLERİ

  babadanlezzetlerbergama

İkramlar

Şanlıurfa'nın Yoğurt Aşı, Lebeni Çorbası
Hatay'ın Halhali Zeytin Salatası
Gaziantep'in Nohut Salatası

Çorba

EV YAPIMI TARHANA ÇORBASI

9,50 ₺

Kütahya'nın ünlü tarhanacısı Tombul'dan getirdiğimiz tarhanayı mutfağımızda sarımsak, ve zeytinyağı, kuru naneyle sağlıklı çorbaya dönüştürüyor ve sonrasında isteğiniz olması halinde tereyağı ilavesi yaparak bakır kaplarda servis ediyoruz.

YAYLA ÇORBASI

11,00 ₺

Kıvamının tutturulması zor bir çorbadır yayla çorbası. Kendi mayaladığımız yoğurt, yumurta ve undan oluşan terbiye, tencere içinde yumuşatmak üzere haşlanan pirinç taneleriyle buluşuyor. Nane eklenerek servis yapılan Yayla çorbamıza isteğe bağlı tereyağı ilavesi yapılmaktadır.

Salata

KAŞIK SALATASI (BOSTANA)

12,00 ₺

Domates, biber salçası, soğan, salatalık, sarımsak, ceviz, maydanoz, roka ve yeşil nane çok ince doğranıp, nar ekşisiyle harmanlanmakta isteğe bağlı somak ve zeytinyağıyla porselen tabaklarda iki kişilik olarak servis edilmektedir.

MENENGİÇ VE YEŞİL ELMALI SALATA

14,00 ₺

Roka, maydanoz, marul, nane, yeşil elma, menengiç taneleri harmanlanıp zeytinyağı ve limonla iki kişilik olarak servis edilmektedir.

Çiğköfte

ÇİĞKÖFTE DÜRÜM

6,50 ₺

Çiğköfte için özel hazırlanmış tek lavaşın içine 90 gr çiğköftenin serilmesiyle yapılır, isteğe göre marul, roka, maydanoz, limon ve nar ekşisi ilave edilerek tüketilir.

BABADAN DÜRÜM

9,50 ₺

Çiğköfte için özel hazırlanan çift lavaşın içine 130 gr çiğköftenin serilmesiyle yapılır, isteğe göre marul, roka, maydanoz, limon ve nar ekşisi ilave edilerek tüketilir.

PORSİYON ÇİĞKÖFTE

12,50 ₺

Servis tabağında 8 sıkım çiğköftenin yanında aysberg marul, limon, roka, maydanoz, nar ekşi ve acı sosla birlikte 2 adet çiğköfte lavaşıyla servis edilir.

Nefis Otıstırmalıklar

FINDIK İÇLİ KÖFTE

240 gr 6 adet

18,00 ₺

Bulgurdan yapılmış dış kabuğun içine kıyma, havuç, soğan ve çam fıstığı harmanı konulduktan sonra kızartılıp yanında maydanoz ve limonla birlikte servis edilmekte, yanında ikram ettiğimiz sarımsaklı yoğurtla tüketilmesi tavsiye edilmektedir.

KİREMİTTE ÇAM FISTIKLI TULUM PEYNİRİ

130 gr

17,00 ₺

Kiremit içine serilmiş tulum peyniri tereyağıyla birlikte fırında pişer ve üzerine konan çam fıstığıyla kızarır. Yanında bir adet tırnaklı pideyle servis edilir.

ÇOCUKLARIN EN SEVDİĞİ

FINDIK LAHMACUN

5,50 ₺

Dana eti, kuzu eti ve yağı, soğan, sarımsak, biber salçası, yeşil ve kırmızı biber, maydanoz, karabiber karışımı harmanlanıp mayasız hamura 12 cm çapta daire şeklinde serilmekte ve pişmiş olarak servis edilmektedir.

FINDIK KAŞARLI PİDE

5,50 ₺

Kaşar peyniri isteğe bağlı domatesle harmanlanıp 14 cm'lik kayak şeklinde hamurlara serilmekte pişmiş olarak servis edilmektedir.

FINDIK BERGAMACUN

5,50 ₺

Kaşar peyniri, domates, yumurta ve maydanozla harmanlanan Bergama tulum peyniri 12 cm'lik çapa sahip hamura serilmekte ve pişmiş olarak servis edilmektedir.

Babalardan Öğrenilenler

KARDELEN KEBABI

36,00 ₺

Bergama'nın ilk kebabçılarından Sağlam Restoran'ın mutfağında 1997 yılında doğmuş bir kebaptır. Önce tavuk etinin göğüs bölümü pişirilir. Ayrı bir kapta pişirilmiş kebab kıymasıyla harmanlanır, harmanlanan kebab ve tavuk eti karışımına kaşar, maydanoz eklenir. Oluşan yeni harman az pişmiş bir lavaşa sarılıp, üzerine çörek otu ve susam serpidikten sonra tekrar fırına atılır. Fırında kızarması beklenen bu lezzetli kebab sofranıza 6 parçaya ayrılmış bir lezzet olarak gelir, damağınızda hep büyük bir lezzet olarak kalır.

Yemekler

LAHMACUN

10,00 ₺

Dana eti, kuzu eti ve yağı, soğan, sarımsak, biber salçası, yeşil ve kırmızı biber, maydanoz, karabiber karışımı harmanlanıp mayasız hamura serilmekte ve pişmiş olarak Babadan'a özel sunum tabağında roka, maydanoz ve limonla servis edilmektedir.

BERGAMACUN

10,00 ₺

Kaşar, domates, yumurta, maydanoz ve çam fıstığı karışımı tulum peyniriyle harmanlandıktan sonra mayasız hamura serilmekte ve pişmiş olarak servis edilmektedir Babadan'a özel sunum tabağında roka, kapyra biber ve salatalık turşusuyla servis edilmektedir.

ARTVİN USULÜ KUŞBAŞILI PİDE

125 gr

26,00 ₺

Kuşbaşı doğranmış dana eti, biber, domates harmanlanıp mayalı hamura serilmekte ve yanında roka maydanoz, limonla birlikte pişmiş olarak servis edilmektedir.

TEPSİDE URFA KEBABI

160 gr

26,00 ₺

Dana eti, kuzu eti ve yağı bakır kap içinde fırında pişirilir, yanında domates, biber, soğan, içliköfte ve tırnaklı pideyle birlikte servis edilir.

TEPSİDE ADANA KEBABI

160 gr

26,00 ₺

Dana eti, kuzu eti ve yağı acı biberle dinlendirildikten sonra bakır kap içinde fırında pişirilir, yanında domates, biber soğan, içliköfte ve tırnaklı pideyle birlikte servis edilir.

TEPSİDE BEYTİ KEBABI

160 gr

28,00 ₺

Dana eti, kuzu eti ve yağı, maydanoz, sarımsak, Antep fıstığıyla birlikte harmanlanır. Sonrasında bakır kap içinde fırında pişirilir, yanında domates, biber soğan, içliköfte ve tırnaklı pideyle birlikte servis edilir.

TEPSİDE KUZU KUŞBAŞI ETİ

180 gr

34,00 ₺

Dinlendirilmiş kuzu eti bakır kap içinde fırında pişirilir, yanında domates, biber soğan, içliköfte ve tırnaklı pideyle birlikte servis edilir.

TEPSİDE PATLICANLI KEBAP

300 gr

46,00 ₺

Dana eti, kuzu eti ve yağı bakır kap içine bir patlıcan ve kebab eti olarak dizilir ortasına ince kıyılmış soğan bırakılır. Bakır kap içinde hazırlanan bu tepsi fırında pişirilir, yanında kiremitte pişmiş domates, biber ve lavaşla birlikte servis edilir.

Tatlılar

BAKLAVA ÇEŞİTLERİ

14,50 ₺

Tezgaahımızdan seçtiğiniz 2 dilim Baklava 50 gr Maraş kesme dondurmadan oluşmaktadır. Dondurma tercihinizi baklavayla değiştirebileceğiniz bir tabak sizi bekliyor.

HAMSİKÖY FIRIN SÜTLACI

11,00 ₺

Trabzon'un ünlü Sütlacı Metin Usta'dan gelen eşsiz lezzet çömlerle servis edilmektedir.

İçecekler

ÖZERHİSAR AYRANI

4,00 ₺

Dünyanın en iyi ayranı olduğu tüm gurmelerce kabul edilen Özerhisar Ayranı 245 ml şişelerin yanında bardakla servis edilmektedir.

USTA ŞALGAM

4,00 ₺

En iyilerin tercihi Usta Şalgam hiçbir katkı maddesi olmadan Adana'da üretilmektedir.

KOLA

4,00 ₺

ERİKLİ SU

1,50 ₺

Uludağ'ın zirvesinden sofranıza gelmekte, bizi yaşama keyifle bağlamaktadır.

BABADAN AYRAN

4,00 ₺

Kendi mayaladığımız yoğurtla hazırlanıp bakır kaplarda servis edilmektedir.

Bergama Hikayeleri

1- BULUŞMA

2- RÜZGAR

3- OYUN

4- KIZ BERGAMA HALISI

5- KIRMIZI ANADOL

Buluşma

Gözlerimi kapatıyorum ve yavaşça pencere kenarına yaslıyorum başımı. Biraz önce yolculuğun iki saat süreceğini söyledi genç muavin başka bir yolcuya. Genç dedim ama çocuksu bir havası da var, yaşını tam kestiremiyorum. 14 -15 yaşlarında da olabilir 19-20 yaşlarında da. Beyaz tenli, sıska ve hiperaktif bir çocuk. Kendisi gibi çenesi de hiç durmuyor. Sürekli konuşuyor birileriyle, her bir yolcuya laf atıyor. Lacivert kumaş bir pantolon giymiş, gömleği de kirli beyazdan hallice. Yaklaşınca hafif ekşimsi bir koku geliyor muavinden, uzun zamandır üstünde bu kıyafet belli ki,

+ Abla kolonya ister misin, diyor.

- Alayım bari, diyorum. Limon kolonyası ferahlık verir, iyi gelir yolculuklarda.

+Bergamalı mısın abla? diyerek muhabbeti başlatıyor.

-Yok değilim, diye kesip atarak muhabbeti sona erdirmeye çalışıyorum. Boş muhabbetleri sevmiyorum pek, ne kadar insanları sevsem de sohbetler gereksiz olunca enerjimi tüketiyor. Baktı ki benden sonra kimse yok otobüste, öncekilerle de yeterince muhabbet etti, bari sorgulayayım mı dedi acaba içinden. Sorular ardı ardına gelmeye başladı, benim cevaplar da seriye bağladı. “Bir arkadaşımı ziyaret edeceğim, o da Bergamalı değil, eğitimciyim, Ankara’da yaşıyorum, ilk kez geliyorum Bergama’ya.” dedikten sonra sorgulamanın son sorusuna geliyor.

+Ne kadar kalacaksın abla?

-Belli değil, bir iki gün gibi.

+Bergama’mız çok güzeldir, yerleşirsin belki belli mi olur, diyor.

Ne alaka diyorum içimden, ne denir ki şimdi buna diye düşünürken kaptan şoför çağırıyor muavini. Oh be diyorum kendi kendime, yeniden kapatıyorum gözlerimi, ama düşünmek istemiyorum söylenecek sözleri, verilmesi gereken kararları hele hiç... Koltukların arasından bir bebek gülümsüyor çakır gözleriyle, lacivert bir tokası var kıvrıcık saçlarında. Mutluluğu umut veriyor uykuya dalmadan önce.

Aynı bebeğin sesiyle uyanıyorum, annesinin kucağından babasının kucağına geçmiş. Babası oyunlar kuruyor ona, komiklikler yapıyor, tüm ilgisini çocuğuna veriyor. Belki de bu yüzden daha bir neşeli bu sefer çocuk, kahkahalar atıyor, mutluluğunu ilan ediyor tüm dünyaya adeta.

Sağlı sollu zeytin ağaçları sıralanıyor yolda, zeytin dalı barışı simgeler belki ama nedense savaşı hatırlatır bana.” Savaş olmazsa barış olmaz.” demişti sakallı dedem. Hayatımızda iyinin güzelin kıymetini, kötü ve çirkinle karşılaşınca fark ederiz diyerek açıklamıştı ben anlamayınca ne demek istediğini. Sakallı dedemle ilgili hatırladıklarım bu bilgece sözlerinden çok beni öperken sakallarının tenime batmasıydı. Canım acırdı ama sevgisini de hissetmek isterdim, izin verirdim beni öpmesine. Sevgi arsız derdi annem bana, pek de sevgiyle söylemezdi bunu. Dedemle ilgili bir şeyler söylediğimde hangi deden diye sorar annem umarsızca, sakallı dedem diye cevap veririm çocukluğumdan beri, o zamanlardan kalan bir alışkanlık benimkisi. Sanki diğer dedemi tanımışım gibi her seferinde ısrarla sorardı annem hangi deden diye, şimdi daha da anlamsız geliyor bu sorusu, sanırım benimle ilgileniyormuş gibi yapmaktı derdi. Dedem ise bana hikâyeler anlatırdı, sorularıma sabırla cevap verirdi, sakalları güven duygusu aşıları. Yaşlılar daha bilge olur algısını sakallılar daha bilge olur algısıyla değiştirerek kodlamıştı sanki beynim.

Ağaçlara dalıyorum yine, bazıları enine büyümüş sanki, yaş aldıklarından tabi biliyorum, sürekli budandıklarından uzayamıyor gövdeleri, dalları kalınlaşıyor git gide, köklerini özgürce salıyorlar ama toprağın içlerine doğru. Otobüsün gürültüsünden korkan kuşlar uçuşuyor gökyüzüne, onların özgürlüğü de uçsuz bucaksız maviliklerde. Ben de Ankara’ya kök salmışım; doğduğum, büyüdüğüm şehir, aile, dost akraba, okul, iş güç derken sarıp sarmaladı beni iyice. Ama benim köklerim özgürlüğe gitmiyor, ağaç değilim ben, uçmam lazım özgür olmak için, kuşlar gibiyim.

Babam bizi bıraktıktan sonra hayal kurardım, gelip alacaktı bir gün beni, otobüse binecektik birlikte, bazen trene bazen de çok lüks bir arabaya. Annem de olacaktı yanımda kimi zaman, kardeşim kucağında olacaktı, ben babamın elini tutacaktım. Ben babamın kızyıdım, kardeşim annemin. “Aynı babasının kızı” derdi eşe dosta benim kötülecek istediğinde. Hayata olan hincını benden çıkarırdı bazen, katlanırdım çoğu zaman, hala da katlanırım. Annem sonuçta, tutunacak başka dalım yok. Babam bizi terk edip İzmir’e gitmişti, bu yüzden büyüdüğümde gitmek istemedim İzmir’e, yeminler ettim kendi kendime, yasak oldu benim için. Tanımazdı bile beni belki, zaten İzmir’de de kalmamış sonradan öğrendim giybetçi halamdan, yurtdışına gitmiş, İzmir’de bile özgür hissedememiş kendisini. Annem takmıştı bu lakabı halama babamla ayrıldıktan sonra, ama şimdi su sızıyor aralarından. Beraber giybet yapıyorlar artık.

Şehrin içine giriyoruz yavaş yavaş, sağlı sollu apartmanlar başlıyor, altlarında ucuzluk marketleri, beyaz eşya ve mobilya mağazaları tek tük, büyük ilan panolarında özel okulların üstün nitelikleri maddeler halinde sıralanmış. Apartmanların boyu uzadıkça anlıyorum ki merkeze yaklaştık, kültür merkezinde inebilirsin demişti Ozan. Muavin haykırıyor zaten görevi gereği, iniyorum dikkatlice basamaklardan. Bir keresinde incitmişim ayağımı, tatilim zehir olmuştu, bir hafta seke seke yürümüşüm. O yüzden dikkatli olacağım bu sefer.

Hava sıcak ama bunaltmıyor, hafif bir esinti var hatta. Klimanın etkisinden kurtulmak iyi geliyor, temiz havayı soluyorum içime, şehrin içinde havanın temizliği garip geliyor bir yandan. Şehir merkezi beklediğimden sakın, insanlar üzerime gelmiyor büyükşehirde ya da popüler tatil kasabalarındaki gibi, herkes kendi yolunda gidiyor aheste aheste. Sakın şehir furyası vardı bir ara memlekette, demek ki böyle oluyormuş diyorum içimden.

Kültür merkezi hakkında birkaç şey okumuştum, mimarlık ödülleri almış, şehri canlandırmış, sanatı sevdirmiş Bergamalılara gibisinden. Binlerce yıllık tarihi olan bu şehir için az bile diyorum burası, gözüme küçük görünüyor, biraz da gri. Renklendirselermiş keşke diye düşünüyorum. Bir yerlerde okumuştum yine antik kentlerin hep renksiz gri-beyaz olduğunu sanırsınız ama aslında rengarenk şehirler varmış eskiden. Yıllar geçtikçe evlerin, tapınakların ve diğer binaların renkleri yağmurun ve rüzgarın etkisiyle kayboluyormuş. Buranın her bir sütununu gökkuşağı renklerine boyasalar ne güzel olurdu.

Otelime doğru yürüyorum yavaşça, Ozan izin alamadı bugün. Cuma günleri yoğun oluyormuş işyerinde. Öğlen arası görüşeceğiz, akşam da biraz gezi biraz sohbet. Merkezi bir yerde kalmak istedim, aslında çok güzel butik oteller varmış ama bu seferlik tercih etmedim, rahatça gezmek istedim şehri. Gelmeden önce de okuyabildiğim kadar okudum zaten Bergama ve tarihi hakkında yazılanları. Tam teçhizatlı bir tarih ve kültür gezgini diyebilirim artık kendime. Resepsiyondaki genç

görevli beni odama yönlendiriyor. Küçük çekçekli valizimi yerleştirdi dolaba, odaya da göz gezdiriyorum. En uzak durmaya çalıştığım renk olan kahverengi baskın bu odada, doksanlar modasından kalma mobilyalar ve aksesuarlarla oldukça sade döşenmiş. Sonbaharı çağırıştırıyor bana kahverengi, yağmurları ve güneşin kayboluşunu, kışa yaklaşmayı, soğuk havaları, yere düşmüş kahverenginin envai tonlarındaki yaprakları, bir de Ankara'yı. Bunalıp pencere kenarına yaklaşıyorum, görkemli bir akropol manzarası bekliyor beni. Birkaç dakika dalıyorum manzaraya. Eski Bergama'nın yöneticileri ve soyluları Akropolde yaşamış, erişilmez olduklarını hissetmek için belki de. Tabii surlarla çevrili yüksek bir tepede yaşamamanın savaşlarda hayatta kalmak açısından önemi daha gerçekçi bir yaklaşım olur. Aklımda geçmişe dair onlarca soruyla, daha fazla dayanamayarak gecenin ve sabahın yol yorgunluğuyla uzanıyorum yatağıma, hemen dalmışım, telefonun sesiyle irkiliyorum. Sanki hiç uyumamış gibiyim, zorlukla uzanıyorum telefona Ozan arıyor. Mesajlaşmıştık yolculuk sırasında, geldiğimden ve otelde dinlendiğimden haberi vardı.

-Günaydın güzelim, diyor bana.

+Günaydın, diyorum. Aşağıda mısın? Hemen geliyorum.

-Bekliyorum.

Ozan beni beklerken bir sigara yakmış, keyif için içer aslında, belli ki stres yapmış bir şeylere, hiç onun harcı değil ayakta konforsuz sigara içmek. Birkaç saniye izliyorum onu çaktırmadan. Duruşunu, hareketlerini, giyimini kazıyorum hafızama. Sıra sesine ve yüzüne gelince yaklaşıyorum usulca.

-Merhaba Ozan.

+Merhaba canım, diyor. Öpüyor, kokluyor, sarılıyor. Benim soğuk merhabama verilebilecek en sıcak merhabayı veriyor. Görüşmeyeli uzun zaman olmuştu yine, bu uzun aralıklar nedeniyle ilk karşılaşmalarda soğuk davranıyorum nedense ona. Seilmeyi kim sevmez, ben de indiriyorum yelkenleri aşağı, sarılıyorum sıkıca, özlemle.

Yolculuk nasıldı, otel rahat mı, işler yoğun mu klişelerinden sonra yemeği nerede yiyelim sorusuna geçiliyor. Bergama'ya özgü ev yemekleri yapan bir yerde ufaktan atıştırıp, büyükten sohbetlere giriyoruz. Öğle tatili kısıtlı olunca sohbet konusu akşama kadar neler yapabilir, nasıl bir rotayı takip etmeliyim oluyor." Asklepion'u yarın beraber gezelim, sen bugün Akropol ve Bergama müzesini hallet." diyor. "Akşamüzeri Kızıl Avlu ve Kale mahallesinde dolanırız." diyor. Bu kadarcık vuslattan hiçbir şey anlamıyorum, kabuğuma çekiliyorum yeniden.

Müze kapısında bırakıyor beni, kısa bir tur atıyorum müzede, antik heykeller ve malzemeler çok dikkatimi çekmiyor o an. Müzenin Etnografya bölümüne girince bir anda fotoselli ışıklar yanıyor, zeybek havası çalmaya başlıyor ağır aksak. Kendime geliyorum. Kültüre ve tarihe merakım bastırıyor mutsuz ve akşamki sohbet konularıyla ilgili endişeli halimi. Bir tur daha atıyorum özenli ve dikkatlice bu sefer.

Akropol'e taksi tutarak gidiyorum. Yükseklik korkumdan dolayı teleferik olayı bana ters. Ozan'ın bahsettiği taksi durağından sıradaki taksiye biniyorum. Şoför yaşlıca bir amca, belli ki muhabbeti seviyor. Başlıyor yavaştan Akropolü ve eski Bergama'yı anlatmaya. Osmanlı'nın son yıllarında Almanların başlattığı kazılarda, çok değerli eserlerin yurtdışına kaçırıldığını, özellikle Zeus Sunağı'nın götürülüşünün Bergama için büyük bir kayıp olduğunu anlatıyor. Gerçi götürülmeseymiş o dönemki insanların bu mirası değerlendiremeyeceği, devletin zaten zor durumda olmasından dolayı sahip çıkamadığını, belki böylesinin daha hayırlı olduğunu söylüyor kısacık yolculuğumuzda. Zeus sunağı için de kurtuluş olmuş belki köklerinden koparılmak diye düşünüyorum. Tepeden Bergama ve Bakırçay Ovası bir başka güzel, tarih dokulu bu tepede kendimi huzurlu hissediyorum, tatlı bir yorgunluk çökünce dönüş yoluna geçiyorum, rehber şoförüm bu sefer sessiz kalmayı tercih ediyor, belki de gördüklerimi, dinlediklerimi ancak sindirebileceğimi o da fark etmiş. Ozan'la buluşacağımız Kızıl Avlu'nun girişine yakın küçük bir kafede çayma sigaram eşlik ediyor. Kızıl Avlu içerisine girmeden bile beni büyülüyor görkemiyle. Mısır tanrıları için yapılmış bu mabet yüzyıllarca farklı dinler için ibadet yeri olarak kullanılmış, hala da büyük ölçüde ayakta.

İkinci sigaramı yaktığımda Ozan köşeden beliriyor hızlı ve emin adımlarla. Ozan'ın kararlılığı en beğendiğim özelliği. Duruşuna da yansıyor bu kişilik özelliği. Erkekler genelde geç olgunlaşmakla eleştirilirler günümüzde, Ozan erken girmiş yaşam döngüsüne bu yüzden genç yaşta kemale ermiş. Hayatının her anına da bunu yansıtmış. Ne istediğini biliyor ve amacına doğru yöneliyor. Elde edeceği başarının büyüklüğü önemli değil onun için. Doğru bildiğini yapıyor sadece. 4-5 yıl oldu Ozan'la tanışalı. Benden iki yaş küçük, o zamanlar işine yeni başlamıştı. Aslında sahip olduğu meziyetler onun için çok daha iyi olanaklar sunsa da devlette çalışmayı tercih etti. Ankara'da katıldığı bir seminerde eğitimcilerden biriydim. Çok meraklı ama boş sorular sormayan, aklı başında ve zeki olmasıyla dikkatimi çekmişti hemen. Genelde bu tür eğitimlerde katılımcılarla yüzeysel ve kısa sohbetler yaparım. Ozan kendini dahil etti bir şekilde benim kilitli dünyama. Belliydi ki onun amacı da beni ayartmak değildi, belki de bu sayede açtım ona kapıları. Ama sonradan kararlılığını gösterdi, bırakmadı peşimi. Seminerin süresi sınırlıydı, aramızda ciddi bir mesafe vardı sonuçta, İzmir benim için tabu bir şehirdi, hep o geldi bu yüzden. Ben aramadıysam bir hafta boyunca küsmeden her gün aradı, ulaşamazsa arkadaşlarımı, işyerimi denedi. Özgürlüğü seven bana sevdiğine bağlanmayı öğretti. Mutluluğumu pekiştirdi, mutsuzluğumu törpüledi, küçülttü. Okuduğu kitapları anlattı, dinlediği şarkıları duyurdu, izlediği filmleri yaşattı, gezdiği sokakları hayal ettirdi, kokladığı çiçeklerin tohumlarını ekti kalbime. Sahip çıktı, önem verdi bana, ait kıldı beni kendine. Aşık olmaya başladığımı düşündüğüm anda, beni kendine çağırdı. Biliyordu İzmir hakkındaki düşüncelerimi, detay vermesem de babamdan kaynaklandığını bu durumun.

Kısa süreliğine görevlendirme çıkmış Bergama'ya, İzmir'den aktarma yaparak gelebilirmişim. Kabul ettim birkaç hayırdan sonra, bunca iyi niyete ihanet olmaz dedim. Şimdi biliyorum aklında bir şeyler var bana söylemek istediği ve biliyor ki hayır diyeceğim ona. O yüzden aramızdaki bu gerginlik ve soğukluk. Sarıldık birbirimize aşmaya çalışıyoruz o mesafeyi, sevdiğimiz anılar yaratmaya çalışıyoruz fazla yalnız kalmadan, yabancı mekanlar alarak aramıza. Kızıl Avlu da işe yarıyor, o da ilk kez gelmiş, keşfediyoruz ve soluyoruz tarihi birlikte.

Turumuz bitince Kale mahallesinde yürüyüşe çıkıyoruz, arkadaşlar birkaç yer önermiş bulabilirsek oralarda takılacağız. Eğri büğrü Arnavut kaldırımlı taş sokaklarda, taş evlerin arasında kayboluyoruz. Renklerin, mimarinin, kendine özgü yaşamlarıyla mahallelinin arasına dalıyoruz. Özgür hissediyoruz kendimizi, sanki ilk önce biz keşfetmişiz buraları gibi seviniyoruz. Önceleri her kapıda fotoğraf çekilip sonra sokak başlarına genişletiyoruz kadraji. Sek sek oynayan çocuklarla dar sokaklara sığmaya çalışan 80 model arabalar en büyük heyecanımız oluyor. Gerçekten kayboluyoruz bu arada, kapı önlerinde örgü ören teyzelere sora sora buluyoruz yemek yiyeceğimiz eski Rum okulundan dönüştürülmüş taş binalar kompleksi gibi duran restoranı. Kızıl Avlu manzaralı masamıza yerleşince hissediyoruz yorgunluğumuzu. İnce bir mum alevi, yerdeki çimlerle uyumlu yeşil masa örtüsü, iki kadeh şarap ve Ozan'ın lacivert gözleri eşlik ediyor güneşin batışına. Yemek sonrası tatlı ve kahve sunumu bizi kendimize getiriyor.

Bir mekan daha varmış gidilecek, tarife dayanarak bu sefer daha dikkatli bir biçimde yolumuzu buluyoruz. Yeni mekanımızın geniş görünümlü kapısının küçük kapıcığundan Alice misali giriyoruz içeri. Binanın içinde sağlı sollu tablolar, biblolar ve aksesuarlar mevcut. Hepsi ayrı ayrı bir sanat zevkini yansıtsa da genel görünüm kaosu çağrıştırıyor. Ana koridorun ortalarında sağlı sollu kısa merdivenlerle ara katlara çıkılıyor ya da iniliyor. Odalar mevcutmuş orada, minik bir butik otel aynı zamanda burası. Sol ara kattaki odalardan birinin penceresinde orijinal boyutunda bir köpek heykeli var galiba derken Ozan’a, köpek havlıyor, kahkahalarla çıkıyoruz arka bahçeye. Ağaçlar ve taş duvarların ortasında görkemli bir avize sallanıyor arka bahçede, sekilenmiş oturma bölümlerinden birisine yerleşiyoruz rastgele.

Bu yoğun gün nasıl sona erecek bakalım diye düşünürken Ozan giriyor söze. Konuşmanın sonunda söyleyeceğini en başta söylüyor. Evlenmek istiyormuş benimle, romantizm içermeyen net bir dil kullanıyor, gözleriyle veriyor duygusunu cümlelerin. Çok seviyormuş beni, paylaştığı her anı tekrar yaşamak istiyormuş benimle, bensiz geçirdiği zamanlara hayıflanıyormuş sürekli. Biliyor ki İzmir’de yaşamak istemiyorum ama İzmir dışında bir yerde çalışması görevi gereği mümkün değil şimdilik. Biliyor ki işini çok seviyor keyif alıyor çalışmaktan vazgeçmek çok zor olacak onun için işinden, benim işim daha esnek çalışma koşullarına sahip, Ankara’ya bağlı değilim. Ben bir çözüm buldum diyor. İkimiz de yıllarca büyükşehirlerde yaşadık, yeni bir hayata başlarken, yeni bir tecrübe de yaşasak, Bergama’da yaşamaya başlasak nasıl olur? Bergama’da sürekli görev yapması mümkünmüş, İzmir’e yeterince uzak olduğu için bana da uygunmuş. Ben nasıl bulmuşum Bergama’yı? -Bilmiyorum, diyorum. Düşünmem lazım.

Bu kadar çabuk cevap verip süre isteyince ondan konuyu kestirip atmış oluyorum. Bütün akşam oluşan mutluluk ve neşe dolu hava kayboluyor. Yorgunluğumuzu bahane edip sessizce ayrılıyorz mekandan, hızlıca ulaşıyoruz otelin lobisine, duygusuzca vedalaşıyoruz, kuru bir iyi geceler sadece. Sabah için randevulaşıyoruz bir de, gece hemen bitsin, mazeretimiz kalmasın yeniden haberleşmek için diye. Yol boyunca düşünüyorum aslında, duygularımı belli etmemeye çalışarak, Ozan’ı ne umutlandırmak istiyorum ne üzmemek istiyorum. Bu teklifi bekliyordum ama İzmir vardı hep aklımda, Bergama’yı hiç düşünmemiştim, çok ayrıntılı değerlendirmem artıları eksileri belirlemem gerek diyorum içimden. Erteliyorum karar vermeyi aslında, kendimi İzmir’e hazırlamıştım ve okkalı bir “Hayır” a. Şimdi bilmiyorum gerçekten.

Gece çok uzun, sabah çok uzak ama yorgunluk düşüncelere ağır basınca güneş de çabuk doğuyor. Hızlıca bir kahvaltı yapıp Asklepion’u geziyoruz, dün geceki konuşmalar hiç yapılmamış gibi davranıyoruz kendimizce. Asklepion bizi yine havaya sokuyor, sağlık koridorunda yürürken ayaklarımızın altından sızan suyun sesi, yukarıdaki boşluklardan duyulan rüzgar sesi binlerce yıl önceki terapiler gibi etki ediyor bize. Kültür gezisi modumuza geri dönüyoruz ama aramız yine mesafeli. Şehir merkezine dönünce bir saatlik işini bahane edip beni Arastaya bırakıyor. Tarihi Osmanlı çarşısında dar sokakları arşınlayıp küçük dükkanlardaki hediyelikleri kurcalıyorum. Bir Türk kahvesi içip kendime gelince Çınaraltı Meydanı’ndan ana caddeye çıkıyorum.

Ozan’a bir kitap hediye etmek istiyorum, görünürde bu iki güzel gün için teşekkür etmek, gerçekte ise dün geceki cevabımı affettirmek için belki de. Cadde üzerinde bir kırtasiye buluyorum. Önündeki taburede oturan benim “sakallı dedeme” benzeyen bir amca var.

“Hoş geldin, buyur kızım.” diyor.

“Kitap bakacaktım.” deyince

“Beş dakika bekle, oğlum gelir şimdi.” diyor.

Çay söylüyor, bir yandan da hal hatır soruyor. Öyle sıkı fıkı olduğum kız arkadaşlarım yoktur benim, hayatımdaki önemli kararları sakın kafayla, kendi kendime veririm. Bağımsızlığıma düşkünlüğüm burada da kendini gösteriyor sanırım. Ama böyle hiç tanımadığım birine sıkıntılarımı anlatmayı severim, belki de bir daha görüşmeyeceğim garantisi olan insanlara, böylece içimi de boşaltmış olurum rahatlarım iyice. Sakalları güven veriyor galiba Ruşen Amcanın bana, neden geldiğimden bahsediyorum birden Bergama’ya. Dün geceki konuşmalardan sonra beliren olasılıklardan da çitlatıyorum biraz. Karar senin kararın diyor, ama seni seven birini buldun mu bırakmayacaksın, yakasına yapışacaksın bu devirde. Sevgi kolay bulunmuyor, anladım ki sen sevgiyi ailede bulamamışsın, ama bak şanslısın elin oğlu gelmiş bulmuş sevmiş seni, sen de seviyorsan onu kararını ona göre ver kızım diyor. Oğlu geliyor bu arada, kitap alışverişimi yapıp otele yöneliyorum. Ozan da geliyor beni uğurlamaya, elinde papatya buketiyle yüzünde mahcup bir gülümseme. Ben de çok sevdiği yazarın yeni kitabını hediye ediyorum, gözlerinin içi gülüyor. Dün akşamı konuşmuyoruz yine, sarılıyoruz çekingen bir şekilde, haberleşiriz diyoruz.

Yerime geçiyorum usulca, el sallıyoruz Ozan'la birbirimize. Yola koyulunca gözlerimi kapatmaya yelteniyorum yine ama tanıdık bir ses duyuyorum.

-Abla sen yine mi bana denk geldin? diyor.

+Evet öyle oldu, diyorum.

-Çok kısa kalmışsın be abla, gezebildin mi her yeri?

+Çoğunu gezdim herhalde, olduğu kadar artık, diyorum.

-Valla bir hafta ancak yeter Bergama'ya aslında, neyse bir dahaki gelişinde gezersin kalanı, diyor.

+Nereden biliyorsun ki bir daha geleceğimi?

-Abiye bakışını gördüm abla, benden kaçmaz, diyor.

Utaniyorum, gülümsüyorum sadece. Utaniyorum, ama kendimden de utaniyorum. Bu kadar ilgiye, özene karşılık verememekten, kendimi kısıtlamaktan, korkularımdan kurtulamayışımdan utaniyorum. Ozan'a kızıyorum, çocuk kandırır gibi, burası İzmir sayılmaz, uzak bir ilçe sonuçta diyerek benimle oyun oynamasına kızıyorum. En çok kendime kızıyorum, hiç gitmeyeceğim o şehre yeminler etmişken Ozan için çoktan o yeminleri bozduğumu fark etmeyişıme kızıyorum. Gülümsüyorum sonra, ne güzel iki gündü, sevgi doluydu, huzur doluydu. Bergama ne güzeldi diyorum. Hiç gidesim yok bozkırın ortasına, telefonumu alıyorum elime.

-Düşündüm, diyorum. Evet!

Gönder tuşuna bastığım anda telefonum çalıyor, bilmediğim bir numara, gayri ihtiyari açıyorum yüzümde bir gülümseme ile.

-Piraye? diyor telefondaki ses. Yüzümdeki gülümseme kayboluyor. Gözlerimi kapatıyorum, gözümün önünde lacivert bir çift göz, Ozan'ın değil, etrafı kırıışmış bu gözlerin. Ses hiç değişmemiş yıllar geçse de..

-Baba?

MESUT YILMAZ
BERGAMA - 2019

Rüzgâr

Başını cama dayamış, gözlerini kapamış, Goran Bregoviç'ten "In the Death Car(Arizona Dream)"ı dinliyordu. Filmdeki gibi bir çölün ortasındaydı sanki. Sıcak; bir alev topu olmuş, üstünde dolanıyor, geçtiği her yeri yakıyordu. Klimaya rağmen dolmuşta hiç serinlik hissedilmiyordu. Sıcaklığın üstüne eklenen ter ve parfüm kokularıyla birlikte yarı baygın yarı uykulu bir haldeydi. Filmden bir replik geldi aklına " Uçmak istediğini kimseye söyleme yoksa düşürmeye çalışırlar." Bu onun ilk uçma denemesiydi. Varlığından haberdar olmadığı kanatlarını bulmuştu bir kere. Uçacaktı. Zümrüd-ü anka olduğunu hayal etti, masmavi gökyüzünde süzülmesini... Bir serinlik kapladı her yanını. Şoför " Burası çarşı. Burada ineceksiniz." dediğinde gözlerini açtı. Hissettiği serinliğin açılan kapıdan geldiğini fark etti. Daldığı hayalden hızla sıyrıldı. "Teşekkürler." diyerek telaşa indi dolmuştan.

Dışarı çıkınca sıcak bir rüzgâr hafifçe yaladı yüzünü. Derin derin nefes alarak içine bol oksijen çekti. Heyecanlıydı. Bir dondurmacının önünde duruyordu. En sevdiği tatlıydı dondurma. Küçükken ne zaman kötü bir şey olsa babası onu mutlu etmek için dondurma yemeğe götürürdü. Bir yandan dondurmalarını yer bir yandan da sohbet ederlerdi. Babası komik taklitler yapar, onu gülme krizine sokardı. Dondurması bittiğinde neye üzüldüğünü hatırlamazdı bile. Şimdi de canı çekmişti, insanlar önünde kuyruk olduğuna göre iyi bir dondurmacı diye düşündü. Bu sıcakta soğuk bir dondurmadan daha cazip ne olabilirdi ki? Biraz düşününce vazgeçti bu fikrinden, en son isteyeceği şey elindeki belgelerde oluşacak bir lekeydi. Kuyrukta bekleyen birine gideceği devlet dairesinin yerini sordu. Bulunduğu caddenin biraz ilerisindeydi. Yürümeye başladı. Hâlâ biraz sersem gibiydi. Burası onun yeni evi olacaktı. İçinde duygular düğüm düğümdü. Kendi kanatlarıyla uçmak kolay olmayacaktı.

O sırada caddenin sol tarafında çam ağaçlarıyla kaplı, yeşillikler içinde bir çay bahçesi gördü. İnsana huzur veren bir yer diye düşündü. Orada oturup çay içtiğini, kitap okuduğunu hayal etti. Yüzüne hafif bir gülümseme yayılmıştı ki birden rüzgâr şiddetlendi ve elindekileri kapıp ortalığa dağıtıverdi. Uçuşan evrakları toplamaya çalışırken eteği de havalandı. Bir yandan eteğini tutup bir yandan evrakları toplayabilmek için birkaç dakika uğraştı. Sonunda kaldırım kenarındaki bir duvara bıraktı kendini. Ter boşanmıştı her yanından. Aynı anda hem paniklemişti hem de utanç içindeydi. Biraz sakinleşince evraklarını kontrol etti. Her taraflarının kirlenmesini ve buruşmalarını saymazsa bir eksik yoktu. Bunun dairede sorun olmayacağını düşündü, en azından öyle umdu. Bu mevsimde bu rüzgâr da nereden çıkmıştı? Havasını suyunu bilmediği bir yere gelirken etek giydiği için kızdı kendine. Bu sıcakta pantolon çok sıkar diye düşünmüştü. Bu deli rüzgârı da hesaba katması mümkün değildi tabii. Yorgun, terli ve pis hissediyordu.

Elindeki buruşuk kağıtlara baktı. Pekâla dairede sorun çıkartabilirlerdi. Sonuçta resmi evraktı bunlar. Niçin bir dosya içine koymamıştı ki onları? Her zaman düzenli ve planlı biri olmuştu oysa. Yani bütün hayatı değişmeden önce. Boşanma süreci onu çok yıpratmıştı. O dönemde yaşanan her şey aklını da alıp gitmişti sanki. Boşanmayı o istemişti. Yavaş yavaş tükendiği, kendisi olmaktan çıktığı bir ilişkide daha fazla kalmaya dayanamamıştı. Ayrılmanın da sonrasında hayata devam etmenin de kolay olmayacağını biliyordu. Her şeyi göze almıştı. İlk aşamayı zor da olsa atlatmıştı. Önünde daha zorlu bir süreç vardı şimdi. Her şeye yeniden başlaması gerekiyordu, hem de burada, Bergama'da.

Bergama'ya geldiği anı böyle hayal etmemişti hiç. Buraya güçlü bir kadın olarak adım atacak, güzelliği, gururu ve kendine olan güveniyle çevresindeki herkesi etkileyecekti. Ne kadar saçma, ne kadar çocukça bir hayaldi bu. Geldiği andan beri tam bir budala gibi görüldüğüne emindi, hemen ilk dolmuşa atlayıp geri dönmek istiyordu. Nereye dönecekti? Bütün gemilerini yakarak gelmişti buraya. Şimdiyse sıkışıp kalmıştı bu anda, bu yerde. Gözleri dolmuştu, ağlamak istemiyordu, kafasını kaldırdı. Rüzgâr tozu dumana katmış deli gibi esiyordu hâlâ. Yolun karşısındaki dükkânlar bakımsız ve çok eskiydi. Bergama çok çirkin görünüyordu gözüne.

Korkuyordu. İlk defa o an itiraf etti. Yalnızdı ve korkuyordu. Neden bu kadar korkuyorum diye düşündü. "Yalnız başına mutsuz olmak biriyle beraber mutsuz olmaktan iyidir." diyordu Marilyn Monroe her ay takip ettiği bir derginin posterinde. Yıllardır derin bir mutsuzluğun içine gömülü değil miydi o da? Mutsuz olmayı çekilebilirdi bu hayatta, sürekli mutlu olmak diye bir şey var mıydı sanki? Katlanamadığı şey umutsuzluk olmuştu. Bir umudun peşine takılıp buralara kadar gelmişti. Buna rağmen geleceğin bilinmezliği korkutuyordu onu. Yarını planlayarak yaşamaya alışkındı. Bugün bütün planlar devre dışıydı.

Kafasını kaldırdı. O an gözüne çarptı tepe. "Pergamon." Kalenin sütunları tam karşısında duruyordu. Bundan binlerce yıl önce durdukları gibi. Dimdik. Şehrin içinden bu şekilde göründüklerini bilmiyordu. Bulunduğu yerden ona selam veriyorlarmış gibi hissetti. Korkularının gölgesine sığınmayacaktı artık. Elindeki evrakları sıkıca kavradı ve ayağa kalktı. Rüzgâr hemen saldırdı eteklerine. Çantasını çaprazlayarak astı boynuna ve boşta kalan eliyle de eteğini tutarak yürümeye başladı.

Yıllar öne kocasıyla tatile Berlin'e gitmişlerdi. Orada gezmişti Pergamon Müzesi'ni. Çok etkilenmişti Zeus Tapınağı'nı görünce. O kadar büyük bir tapınağın Berlin'e kadar nasıl taşındığını aklı almamıştı hiç. Taşlar, kabartmalar muhteşem bir güzelliğe sahip olmasına rağmen ona büyük bir hüznü vermişti. Kavga etmişlerdi yine. Köklerinden koparıldıkları için bu Tanrılar yapayalnızlar ve yabancılar bu şehirde diye düşünmüştü tıpkı onun gibi. Taşların kökü olur muydu hiç? İnsanların da kökü olmazdı ama o kökleri koparılmış hatta çiğnenmiş gibi hissediyordu o anda. Tapınağın basamaklarına oturmuş, sessizce göz yaşları dökmüştü hem kendisi hem de sürgündeki tanrılar için. Kocasını acıktığı için alelacele neredeyse sürükleyerek çıkarmıştı onu müzeden. Daha sonra Bergama'ya gidip orayı gezeceğine dair söz vermişti kendine, yürekten verilen ama asla tutulamayan sözler arasına karışmış gitmişti bu da. Tayininin oraya çıktığını öğrendiğinde bile aklına gelmemişti bu sözü. "Ah Zeus, sen dönemedin ama ben geldim senin memleketine. Ya köklerimi salacağım buraya ya da hep yalnız ve yabancı olarak kalacağım." diye mırıldandı kendi kendine.

Gideceği yer çok uzak değildi. Ulaştığında karşısında çok eski bir taş bina buldu. Ne kadar da etkileyici bir yer diye geçirdi içinden. Oldum olası severdi eski, taş binaları. Mezun olduğu üniversitenin dekanlık binasına benziyordu burası. Okulda ne zaman canı sıkılsa soluğu o binada alırdı. Koridorlarında dolaşır en sonunda da bir pencere pervazına oturur, dışarıyı izlerdi. Orada otururken zamanın dışındaymış gibi hissedirdi. Kimsenin onu göremediğini ve üzemeyeceğini düşünürdü. Bu ona güven duygusu ve huzur verirdi. Eski kocasıyla da orada tanışmışlardı. Yine pencere kenarına sığındığı bir gün yanına gelip öğrenci işlerinin yerini sormuştu. Tarif etmeyi beceremeyince oraya kadar eşlik etmek zorunda kalmıştı.

Yakışıklı, kibar bir adamdı eski kocası. Tatlı diliyle onu çabucak avucunun içine almıştı. Üniversite bitince de kendini nikâh masasında buluvermişti. Hayatının ipleri kendi elinden kayıp gitmiş, başkasının yönlendirdiği bir kukla haline gelmişti. Nasıl izin vermişti buna? Hiçbir zaman aşık olmamıştı ona. Hoşlanmıştı ilk zamanlar, adam çok iyi bir gözlemciydi. Onu çok iyi tanımış; bütün zaaflarını, korkularını hatta hayallerini kullanarak ördüğü duvarları yıkmış, savunma kalkanlarını indirmişti. Niye dönüp duruyorum bunlara diye söylendi kendi kendine.

Binadan içeri girince nasıl görünüyorum telaşı sardı. Rüzgâr saçını başını dağıtmıştı. İlk önce tuvalete gidip kendine çeki düzen verdi. Sonra atama bölümüne gitti. Karşısındaki memura evrakları uzatırken mahcup bir şekilde "Rüzgâr uçurdu hepsini. Toplamaya çalışırken de bu hale geldiler." dedi. Memur güler yüzlü, babacan bir adamdı. "Önemli değil. Bizim Bergama'nın rüzgârı meşhurdur. Siz alışık değilsiniz tabii." dedi ve işlemleri yaparken ona bir bardak limonata ikram etti. Limonatan bir yudum aldıktan sonra içi serinledi. O serinlikle birlikte korkuları da silinip gitti sanki. İşlemleri çabuk bitti. Babacan memur siyah, kaytan bıyıklarının altından gevrekçe bir gülümsemeyle "Hoş geldin kızım, bizim burası küçüktür ama insanı insan gibidir, gör bak çok seveceksin." dedi. "Ben de öyle umuyorum. Her şey için çok teşekkür derim. Sizden son bir ricam olacak. Yakınlarda yemek yiyebileceğim iyi bir lokanta var mı acaba?" deyince hemen atladı memur "Buranın köftesi ünlüdür. Sana bir yer söyleyeceğim, müdavimi olacaksın. Hesap açtıracağın banka var ya, hemen onun yanında. Bir köftesi vardır, adı gibi çiçektir, parmaklarını yedirtir adama. Üstüne de Arasta'ya gider bir güzel yorgunluk kahvesi içersin. Hadi afiyet olsun. Güle güle kızım." diye uğurladı onu.

Bankada da işleri çabuk bitti. Küçük yerin güzellikleri bunlar diye düşündü. Bankanın hemen bir iki dükkân ilerisindeydi köfteci. Lokantanın önüne gelince duraksadı, içeri girmeye tereddüt etti. Böyle bir yer beklemiyordu. Küçük, eski, salaş bir yerdi burası. Alışık değildi böyle bir yerde yemek yemeye. O tatlı, babacan memurun onu kötü bir yere yollamayacağını düşündü ve içeri girdi. Dükkân küçük olduğu için her masada farklı müşteriler bir arada yemek yiyorlardı. Gözüne çarpan masaların hepsinde erkekler oturuyordu. Bir an donup kaldı öylece sonra sol arka masadaki çocuklu aileyi gördü. Sığınacak bir yer bulmuş gibi sevinçle oturdu küçük kızın yanındaki sandalyeye. Bir porsiyon köfte yanına da piyaz ve ayran söyledi. Ne zaman yerleşiyor bunlar biz kadınların kafasına diye düşündü. Tek başına bir kadın sadece erkeklerin olduğu bir masaya neden oturamaz, oturamaz? Ne zamandan beri sakınıyor kendini erkeklerden? Üstelik artık dul bir kadın. Daha da çok sakınmalı. Kaç yaşındayken fısıldandı bu kulağına? Evliyken farklı mıydı sanki? Yakası açık bir bluz giyse kocası hemen müdahale ederdi. Yolda kafasını kaldırırsa "Kime bakıyorsun sen?" diye başlayıp hayatını cehenneme çevirirdi. O zamanlar başlamıştı yere bakarak yürümeye.

Sözde aydın bir insandı eski kocası. Okumuş, kültürlü tabir edilenlerden. Söze ilk kadın erkek eşitliğinden başladılar. Böyle konuştuğu zamanlar onun nasıl bir sahtekâr olduğunu haykırmak isterdi ama susardı. Yuttuğu cümlelerden mi ne, o nutuk atmaya başladı mı midesi bulanırdı hep. Bütün o kıskançlıklara, küçümsemelere, hakaretlere dayanmıştı yıllarca. Aynaya baktığında kendisini çirkin, beceriksiz bir zavallı olarak bulmuştu sonunda. Boşandığı gün söz vermişti kendi kendine, yere bakarak yürümeyecekti bundan böyle. Yine de çoğu zaman kaldırım taşlarını sayarken buluyordu kendini. Ya karnı aç olduğundan olduğundan ya da anımsadıklarından yine bulanmaya başladı midesi.

Yanına oturduğu küçük kız yemek istemiyordu köftesini. Annesi dil döküyor, ilk önce tatlı sonra tehditkâr sözlerle bin bir çaba içinde yedirmeye çalışıyordu . Ufaklığın hiç ikna olacağı yoktu ama babası kulağına eğilip bir şeyler fısıldadı. Küçük kız gülümsedi önce, babası konuşmaya devam ettikçe gülümseme yerini kikirdemelere bıraktı. Baba çatalı anneden alıp köfteyi usul usul yedirmeye başladı. Babasıyla kendisini görüyordu sanki. Küçük bir çocukken bazı pazarlar babası onu gezmeye çıkarırdı. Amaçsızca dolaşırlardı birlikte. En çok kordon boyunda yürümeyi severdi o, denizin yosun ve iyot karışımı kokusunu içine çeker, babasının masallarına dalıp giderdi. Uydururdu babası masalları daha doğrusu değiştirirdi. Kül kedisi mesela kız kardeşlerinden kurtulmak için bir prene ihtiyaç duymaz, aklını kullanarak çıkardı o evden ya da Pamuk Prenses'i prens değil yaratıcı zekâlarıyla cüceler kurtarırdı. Son durakları her zaman Çankaya'daki bir köfteci olurdu. Tıpkı burası gibi küçücük, salaş bir yerdi orası da. Babası "İzmir'in en güzel köftesi burada pişer." derdi hep. Çok iştahsız bir çocuk olmasına rağmen o köfteyi afiyetle indirirdi midesine. Çeşit çeşit oyunlar kurar, taklitler yapardı babası. Ne çok gülerdi ona, hangi ara koca köfteli ekmek biter hiç anlamazdı. Onunla birlikteyken zaman nasıl da çabuk geçerdı. Keşke babamı da getirebilseydim buraya diye düşündü.

Bir yıl olmuştu onu kaybedeli. Yemeğe çok düşkün olan babası mide kanserinden ölmüştü. Bütün kaleleri yıkılmış gibi hissetmişti onu kaybettiğinde. Hayatta babasız olmak ayaklarının altındaki toprağın çekilip gitmesi demektir. Onu kaybettiğinden beri bir boşlukta sallanıyordu işte. Pusulasını kaybetmişti. Yine de ölmeden önce ona son kez yol göstermişti babası. "Kızım mutlu olmadığın bir hayata mahkûm değilsin. Bak hayat çok kısa, keşkelere vakit yok. Kendine inan ve mutlu ol. Mutlu ol minik kurabiyem." demişti. Hiç bahsetmemişti sıkıntılarından ona. Yine de her şeyi biliyor gibiydi babası ve "minik kurabiye"sinin ihtiyacı olanı söylemişti. O gece sabaha kadar oturup düşünmüştü. Mutsuzluğunu saklayamıyordu artık kimseden. Kendinden vazgeçeli yıllar olmuştu. Unuttuğu, aklının, kalbinin derinlerine gömdüğü hayalleri bir bir çıktılar gün yüzüne, umut oldular ona. Sabah kararını vermişti, babasının sözünü dinleyecek, ayrılacaktı o adamdan. Ölene kadar olan sürede babasının yanına yerleşti. Aralarındaki kuvvetli bağı bildiği için kocası iğneleyici birkaç sözle yetindi, itiraz etmedi bu duruma. Son zamanları olsa da baba kız birlikte olmalarının tadını çıkardılar doyasıya. Yaşadığı her şeyi anlattı babasına. Kalbindeki bütün yaraları gösterdi. Babası uzun uzun dinledi önce sonra usulca sardı yaralarını. Akşamları yatmadan önce kitap okudu babasına tıpkı küçükken babasının ona okuduğu gibi. Masallarda yaptıkları gibi bu sefer kitaplara farklı sonlar yazdılar birlikte, müzik dinlediler, sevdikleri parçalara eşlik ettiler . Annesi karşı çıktı, hastanın başında dua okunur, dedi ama baba kız umursamadılar onu. Ölümünden bir önceki gece babası " Minik kurabiyem, yazılmış bir şey yeniden yazılabilir. Yaşam dediğimiz şey sonsuz tercihlerden ibaret bir yol. Yeniden ve yeniden seçeceksin. Yolculuktan korkma hiç ve bu yaşlı babanı her hatırladığında bu sözler de belirsin hafızanda." dedi ve kucakladı onu. Son öğüdü olduğunu bilemedi bunun. Ertesi gün babası son nefesini verirken odada onun en sevdiği parça olan " Dönülmez akşamın ufkundayım..." nâmeleri duyuluyordu. Bu geçen süre ona güç verdi, hatta babasının son sözleri ve onu kaybetmenin acısı daha da kararlı olmasını sağladı. Bu hayatta ölüm vardı. O yaşarken ölmeyecekti. Cenazeden sonra söyledi kocasına boşanmak istediğini . Şaşırmıştı kocası, ilk defa onu bu kadar kararlı görüyordu. Bu sefer gerçekten gideceğini anlamıştı. Yine de süreci zorlaştırmak için elinden geleni yaptı.

İlk önce piyaz ardından da köfteyle ayran geldi. Her şey o kadar lezzetliydi ki büyük bir teşekkür yolladı babacan memura içinden. Karnı doymuş, mide bulantısı da geçmişti. Canı kahve içmek istiyordu şimdi. "Ne demişti bizim memur? " diye düşündü. "Arasta'da kahve içersin." Hesabı öderken Arasta'nın da yerini öğrendi. Bulunduğu yere çok yakındı. Oraya doğru ilerlerken burada hiç uzak bir yer var mı acaba diye düşündü. Rüzgâr hafiflemişti, rahat yürüyebiliyor oluşuna sevindi ama sıcak kendini daha da belli ediyordu artık.

Arasta'yı bulmak da zor olmadı. Küçük bir meydandı burası. Birkaç şirin kafeden ve küçük dükkânlardan oluşuyordu. Büyük bir çınar ağacının gölgesindeki bir masaya oturdu, bir acı kahve söyledi. Gölgenin ferahlatıcı serinliği çok iyi geldi. Zamanın durduğu bir masal diyarında gibiydi. Kendisini bir masal kahramanı olarak hayal etti. Hangi masalda bir ayakkabıcı, bir terzi, bir antikacı ve bir takı dükkanı vardı acaba? "Kırmızı Pabuçlar" masalını seçti kendine. Şimdi dans etme zamanı benim için, dedi içinden gülümseyerek. Kahvesini keyifle yudumladı. Sonra gerçek hayata dönüp yapması gerekenleri düşündü, çok işi vardı daha. Burada çok oylanmaması gerekiyordu ama içinden hiç acele etmek gelmiyordu.

Kahvesini bitirdi, hiç sebepsiz yere çevirdi fincanını. Fal baktırmayı oldum olası sevmemişti. Hesabı daha ödemişti ama ayağa kalktı ve tam karşısındaki takıcıya doğru ilerledi. Bir göz atacak kadar vaktim vardır herhalde diye düşündü. İçerisi çeşit çeşit kolye, küpe ve bileklik doluydu. Çok farklı tasarımlar vardı aralarında. Dükkanın sahibi kısacık sarı saçları ve kendine has bir giyimi olan orta yaşlı bir kadındı. Hem bohem hem de çok sıcak bir havası vardı kadının. Üniversitede küpe takmayı çok severdi. Yıllar var takmıyordu ne küpe ne de başka bir takı. Vaz geçmişti çoktan kendine özenmekten. Bir çift küpe ilgisini çekti,

- Kızıl derili küpesi o, ben yaptım. Beğendin mi?(Değişik bir aksanı vardı kadının. Yurt dışından gelen Türklerin konuşmasına benziyordu.)
 - Evet, çok güzel.
 - Anlamını biliyor musun?
 - Hayır, renkleri çok hoşuma gitti.
 - Kızıl derililer kötü rüyalardan korunmak için yaparlar bunu. Bak yukarıda büyükleri var. Ben de küpe yaptım işte. (Minik bir kahkaha attı, yumuşacık. Muzip bir yanı da var kadının diye düşündü.)
 - Düş kapını diyorlar galiba değil mi? Buranın adı da oradan mı geliyor yoksa?
 - Evet, oradan tabi. Sen çok kabus görür müsün geceleri?
 - Bilmem, çok görmüyorum galiba. Beni uyanırken gördüğüm kabuslar daha çok korkutuyor.
 - Doğru söylüyorsun. Ne kadar çok kötülük var de mi çevremizde? Ama bak bu küpeler seni gündüz de koruyabilirler kabuslardan. Kulağına takmamı ister misin?
 - Takabilir miyim?
 - Tabii, işte böyle takabiliriz bunları. (Yine o yumuşak kahkahayla.)
 - Teşekkürler.
 - Sen neden korkuyorsun bu kadar?
 - ...[Ne diyeceğini bilemeden donup kaldı.]
 - Yeniden başlamak iyidir her zaman. Göreceksin bak, her şey çok güzel olacak.[Bu kadarı biraz fazla olmuştu. Bu kadın nereden biliyordu bütün bunları? Sanki bir kitapmış gibi okumuştu içini.]
 - Anlayamadım? Neden böyle söylediniz?(Küpeleri hızlıca çıkardı kulağından.)
 - Bilmem, sana dokununca böyle hissettim. Bazen olur bana böyle, geliverir bir şeyler. Geveze olduğumdan da söylerim işte dan diye. Korkuttum mu seni yoksa?(O kadar doğal, o kadar içten dökülmüştü ki kelimeler ağzından ona inanmamak mümkün değildi.)
 - Hayır, şaşırdım sadece.
- Peki, bildim mi bari? Yeni mi yerleşiyorsun buraya?
- Evet.
 - Bak buna çok sevindim işte. Muhsine benim adım. Hoş geldin. Senin adın ne?
 - Esmâ. Çok memnun oldum ben de.
 - Esmâ korkma hiç. Bak ilk arkadaşını buldun bile burada. Vaktin var mı daha? Hadi gel bi çay içelim beraber. Anlat bana hangi rüzgâr attı seni buralara.
 - Aslında ben dışarıda oturuyordum zaten, buranın çekiciliğine kapılıp girdim içeri.
 - Aaaa? Değişik gözüküyor de mi dışarıdan? Şu masa mı seninki, üstünde kapalı kahve fincanı olan?
 - Evet, orası.
 - Kim bakacak falına?
 - Kimse, ben fal baktırmam.
 - Kapatmışsın madem ben bakayım senin falına. Hadi gel, birer de çay söyleyelim.
- Dışarı çıktılar birlikte. Muhsine falına baktı. Bir sürü güzel şey söyledi ona. Ne kadar güzel, cıvılcıvılcı bir kadın diye düşündü. Mutlu, huzurlu olmak insanı güzelleştiriyor herhalde, dedi. Muhsineyle sohbet ederken geçen zamanın farkına varmadı hiç. Yapılacak işlerinin hepsi kalmıştı.
- Ev buldun mu peki Esmâ?
 - Yok, buradan kalkıp dolaşacaktım biraz ev bulmak için. Ama geç oldu artık, yarına kaldı.
 - Hadi ya, bizim Ayferlerin kiracısı çıkmıştı yeni. Dur, arıyayım ben onu. Vermemişlerse yeni birine sen bak. Belli mi olur beğenirsen yerleşirsin hemen.
 - Zahmet vermek istemem sana.
 - Ne zahmeti, olur mu hiç öyle şey? (Arkadaşını aradı. İki cümle arasına sığdırdığı kahkahalarıyla birlikte anlattı derdini.) Bugün şanslı günündesin Esmâ, vermemişler evi daha. Şimdi gidip bakabilirsin hemen, bekliyorlar seni.
 - Gerçekten mi? Bu kadar çabuk halledeceğimi düşünmemiştim hiç ev işini.
 - Bak buraya yazıyorum adresi, bu da telefon numarası. Bence beğeneceksin orayı. Bana da komşu olursun hem. İki yan bina sonrasında da benim evim var. Adresi bulmakta zorlanırım dersen bekle beni, iki saat sonra kapatacağım dükkânı, beraber gideriz.
 - Yok, zorlanacağımı sanmıyorum. Biraz yürümek de iyi gelecek bana. Çok teşekkürler, her şey için.[Kırk yıllık arkadaşmış gibi sarıldılar birbirlerine.]
- Yeni yürümeye başlamıştı ki Muhsine seslendi arkasından, geri çağırdı onu.
- Küpelerini almayı unuttun. Paket yapayım mı hemen? Ama dur, takalım bence bunları kulağına. Çok yakıştılar sana.
 - Tamam.(Yine Muhsine'nin yardımıyla taktı küpeleri, aynaya baktı. Karşısında güzel bir kadın duruyordu, gülümsedi aksine.)
 - Esmâ, bak bunlar benim dilek bilekliklerim. Getir bakiyim kolunu. Hangi rengi istersin?
 - Ne kadar güzeller! Bilmem, hepsi de çok güzel.

- Sana yeşil yakışır bence, gözlerinle de uyumlu olur hem.
- Olur.
- Ben takarken bir dilek tut içinden. Tuttun mu?
- Evet.(Burada huzur bulmayı diledi.)
- Dileğin gerçek olana kadar çıkarmayacaksın bunu. Anlaştık mı?
- Tamam, anlaştık. Hepsi ne kadar tutuyor?

- Bunlar benim sana hoş geldin hediyem tamam mı?
- Teşekkürler, ama bunu kabul edemem.
- Ettin bile canım. Çok yakıştı hepsi. (Yine kocaman bir gülümseme belirdi yüzünde.)
- Hiçbir şey almazsan kendimi kötü hissederim, lütfen en azından küpelerin parasını vereyim.
- Ben senden çok şey aldım ki bugün. Esmâ sen çok güzel, çok iyi bir kadınsın ve iyi şeyler yaşamayı haklıyorsun. Şimdi şu saçlarını topla ki küpelerin daha da çıksın ortaya ve tadını çıkar anın. Ne diyordu İtalyanlar yahu? Carpe diem mi ne, işte onu yapmalıyız biz de. Pusulasını yeniden bulmuş gibi hissetti. Saçlarını toplayıp at kuyruğu yaptı, bambaşka bir kadın olarak çıktı sanki dükkandan. Muhsine kapıya geldi, arkasından seslendi,
- Esmâ eve baktıktan sonra haber ver bana tamam mı? Merak ederim.
- Veririm tabii, mutlaka veririm.

Her zaman düzenli ve planlı biri olmaya alıştı ama plansız hayatın daha güzel olduğunun farkına vardı. Kafasını kaldırdı, tepedeki sütunlar batan güneşle beraber kızıl bir renk almıştı. Rüzgar yeniden kuvvetlendi. Eteği ufak ufak havalanıyordu. Umursamadı. Çantasından kulaklığını çıkardı ve taktı. Müzik bir su gibi akıyordu kulaklarında ve Nina Simone o tok, etkileyici, bilge sesiyle söylemeye başladı.” It’s a new dawn, it’s anew day, it’s a new life for me and I’m feelin good...”

BURCU IŞIK

Oyun

İnsan bazen birini sadece o zamana kadar dürüst kalabildiği için sever. İçinde ne aşk ne tutku vardır. Öylesine temiz ve gerçek sevgi. Herkes için çekici bir tarafı yoktur böyle bir sevmenin. İnanmaz da çoğu insan gerçek olabileceğine. Belki de karşısındaki için bu içtenliğe katlanmak günden güne zorlaşacak, sırtında taşıdığı hafif bir yükün zamanla insanın derisini içten içe yemesi gibi hissettirmeden içine işleyecektir. En katlanamadığı anda o içtenliği bir zar gibi boylu boyunca yırtmak için içinde müthiş bir istek duyacaktır.

Onu öyle sevmiştim.Onu tanıdıkça sen bu zamana kadar nasıl böyle kalabildin, nasıl bu kadar dürüst, demiştim içimden. Ona yüksek sesle söylememiştim ki, ona yüklediğim anlamın büyüklüğünü görüp korkmasın. İkimizin de çocukluk ve gençlik yılları Bergama'da geçmişti.Ne çok ortak yönümüz vardı. Bunlar ortaya çıktıkça çok seviniyordum. Bunların bizi dışımızda bulunan dünyadan çok farklı, kimsenin bilmediği bir alanda bir araya getirdiklerine inanıyordum.O genç yaşımda olmama rağmen bir gün bu ortaklıklarımızdan sıkılabileceğim aklımın ucundan dahi geçmiyordu. Bu nedenle tüm ömrümü onunla birlikte geçirme düşüncesi beni hiç korkutmuyordu.Ortak yönlerimizin çoğunu belirleyen yaşadığımız yerd.Bu yüzden içimde bu şehre ayrı bir minnet duyuyordum.

Bergama'da yapılabilecek ne varsa hepsini birlikte yapmaktan büyük keyif alırdık.En büyük tutkumuz Şen Sineması'na gelen filmleri takip etmek, sonra Akasya Parkı'na gitmekti. Şen Sineması büyük bir taş yapıydı.Yeni bir filmin gelip de gösterime girdiği andaki halimizi gören biri, tüm sıradanlıklardan kurtulan ve coşkuyla karşılayacağı şeyi bulan insanların sevincini yaşadığımızı sanırdı. .Filmin başlamasına dakikalar kala sinemanın önündeki sokakta cıvıldaşmaları bir toz bulutu halinde belirecek denli kalabalık bir insan topluluğu belirirdi.Oysaki sinema hepsini içeri almaya hazır, beklerdi. Az sonra içeri girecek bütün bu insanlar her ne kadar şimdi birer yabancı iseler de durum değişecekti. Filmi izledikçe dışarıdaki hallerinden eser kalmayacak, nefeslerini tutarak sahnedan sahneye geçtikçe kederden neşeye, heyecandan sorgulamaya, mutluluktan üzüntüye de geçeceklerdi. Sinema az önce yabancı olduğu insanların tüm duygularını, karanlıkta olmanın rahatlığıyla ortaya dökmelerine şaşırmayacaktı. İzlediğim bir sahnenin etkisiyle ona doğru sokularak kulağına fısıldadıklarımı da bir Şen

Sineması duymuştu.Duydum ki şimdilerde yine canlandırılarak filmler gösterilmeye başlayan sinemada cılız bir insan topluluğu oluyormuş.Şimdiyle bağına kurmak için direnen sinemaya en kısa zamanda ben de gideceğim.Onunla benim aramdaki içtenlikli bağın kurulmasına katkıda bulunan bu yapıya gönül borcumu ödeyeceğim.Çünkü içtenlikle yaşananlar kalıyor. Tek onlar kalıyor geriye.

O zamanlar yarı dalgın görüntüsüyle zihnini toparlamaya çalışan, anlattıklarını heyecanla yarıda bırakıp anlatılarının birinden diğerine geçen bir kızdım.Bu halim karşısında bazen tüm dikkatini vererek beni dinleyebilmek için kendini zorlar, bazen takip etmekten yorularak anlatılarımın ucunu kaçırdı. Kaçırdığı zamanlarda o çocuksu halimi seyretmeye başlar, beni öpmek için içinde sonsuz bir istek duyardı. Bütün bunları bir gün bana o söylemişti.İşte Şen Sineması'ndan başlayıp Akasya Parkı'na uzanan kısa yolculuklarımızda yaşanan sahneler bunlara benzerdi.Akasya Parkı'na vardığımızda izlediğimiz filmler üzerine doyumsuz sohbetler etmeye başladık.Zaten o yıllarda Bergama'da yapılabilecek çok fazla şey yoktu.Bu basit şeyler o yüzden gözümüze birer tutku nesnesi olarak görünürdü.O dönemlerde tüm basitliğine rağmen değer verdiğimiz şeylerin şimdilerde en çok alaya alınan şeyler olduğunu görmek beni ve belki de benim gibileri oldukça hayal kırıklığına uğrattıyor.

Çocukluğumun kokusunun sindiği yerlere gelip onlarla günden güne yakınlık kurabildiğimi görünce buraya dönüp tekrar burada yaşamının ne kadar doğru bir karar olduğunu anladım. Ne de olsa insanın araya çok uzun yıllar girse bile kendini en çok ait hissettiği dönemdir çocukluğu. Uzun zamandır çocuk oyunları kurguluyor, bunları kitap haline getiriyor ve ailelerle buluşturuyorum. Oyun, çocukların kendilerini tanımasını sağlayan en iyi yöntem. Çocuklar, oyun içinde vücut buluyorlar. Ben nerede buluyorum acaba? Geçmişimde olduğum kişiyi hatırlayarak mı, gelecekte olmak istediğim kişiyi düşleyerek mi? Ama hiçbir zaman o andaki duygularımdan emin olamıyorum. Her şeyin bir anda değişebileceğine inandığımdan, anda kalmak çok zor. Anla bağımın güçlü olmadığını düşünsem de bugüne kadar yaptıklarım , işime olan bağlılığım, çevrem; yaşamdan garip bir haz alarak devam etmemi de sağlıyor.

Aslında çocuklar çoğunlukla başka birine ya da yetişkine ihtiyaç duymadan oyunlarını kurgulayabiliyor. Bizde kendiliğinden var olduğuna unuttuğumuz her şeyde olduğu gibi aileler, çocukların yaratıcılıklarını besleyebilecek oyunların en iyilerinin kitaplarda bulunduğuna eminler.Kitap satışlarım iyi. O yüzden işlerimi buradan da yürütebileceğimi düşündüm.

Buraya yerleştikten yaklaşık üç ay sonra çocukken sık sık gidip deliler gibi oynamaktan kendimi kaybettiğim, evimin yolunu unuttuğum Akasya Parkı'nın yeniden düzenlenerek insanların dinlencesine ayrıldığını duydum. Bugün üzerime beyaz, hafif balon kollu, görenlerin sandıktan çıkardığını düşünecekleri bir elbise geçirdim. Aynanın karşısındaki kumral saçlı, gözleri maviliklerinin parlaklığını hiçbir zaman kaybetmemiş görüntümü çok sevdim.Çok neşeli bir tabiatım olmamasına rağmen bugün içimde her türden yaramazlığı yapmaya hazır olarak parka doğru yollandım.

Yolda giderken eski bir Rum evinin sanki her an dökülecekmiş gibi duran ahşap kapısının önünden geçmeye ramak kalmışken irkildim. Kafası her an bulduğu o küçük delikten dışarı fırlayacakmış gibi duran öfke dolu gözleriyle bana bakan köpekle karşılaştım. Simsiyahtı. Kim kapattıysa onu oraya, hareket edebilmesi için ufacık bir alan bile bırakmamıştı. Bir adım atsa tüm bacaklarının arasında kalan çukura düşmekten kurtulamayacaktı. Anladım ki bunun bilincinde olan hayvan kıpırdayamıyor, kıpırdayamamanın yarattığı öfke gözlerinde birikiyordu.

Parka adımımı atmamla sanki geçmiş zamana açılan bir tünelden geçmiştim. Ben dokundukça renklenecek siyah beyaz nesnelere, insanlara heyecanla bakmaya; etraflarında dört dönmeye başlamıştım İnsan geçmişine bu denli yaklaşıncı tekrar kendi gerçekliğine dönememek korkusuyla etrafına dokunarak onları yoklamaya çabalar mı? Ben, çabaladım.

Parkin içinde bulunan çay bahçesinde oturup kendime adaçayı söyledim. Gördüğüm her şeyi belleğimde uygun yerlere yerleştirmeye, onları geçmişleriyle buluşturmaya başladım. Çocuklardan bazısı kaydırdıktan kayarak birbirini yakalamaya, bazısı yeni alınan bisikletini öğrenmeye çalışıyordu. Çocukların çok büyük kahkahalarla oynadıkları oyunlarının yanında hafızamdaki eşleştirme oyunu çok cılız kalacak gibi görünüyordu.

Gözüm, gönlüm parkın öte taraflarına kayıyordu önceleri.İşte, işte, dedim. Buradan zar zor görünen ilerideki taşın üzerinde oturmuş, elindeki tablet ekranından başını kaldıramayan çocuğun yerinde oturuyordum ben. Oturmuş, o gün yaptıklarımın pişmanlığını o yaşıma göre çok derinden tecrübe ediyordum. “Bu hafta filme gidecek param yoktu ne yapayım?Eeee zaten eve gittiğimde de evde kimse yoktu. Hem evde birileri olsaydı da bu hafta sinemaya gidebilmem için gereken parayı bana vermezlerdi. Annem devamlı bu ayın sonunu zor getirdiğimizden yakınıyordu. Hem bu filme gitmeyi çok istiyorum ben. Annem o parayı tereğē niye koymuş ki!Normalde çok kıymetlidir parası. Benim aldığımı anlayınca çok kızacaklar. Filmin başlamasına da çok az kaldı.Ne yapsam ki!”

Bu oyunun sonu nereye varacak diye düşünmeden belki de elimde olmadan oynamaya başladım, devam ettirme konusunda kendimi yoklamadan ilerleyebileceğim kadar ilerledim. Kendimi zorlamayı severim çoğunlukla. O anda bunu bilinçsizce orada olmanın, orayı duyumsamanın verdiği açgözlülükle yapıyordum.

“O gün çarşıya giden ben değildim, bir başkasıydı. Kasapla, manavla konuşmam başka, yürüyüşüm, uçarı adımlarım daha başkaydı. Bergama'nın taş döşeli sokaklarından geçişim, evlerin bahçelerinden yükselen ballı akasya kokusunu alışım bir başkaydı. Bir başka bakıyordum, beni selamlayan insanların gözlerinin içine. “Senin sevgilin olarak yapıyorum, bugün ne yapıyorsam.” diyordum içimden. Senin sevgilin olmanın sevinci işledi içime, bu sevinci Bergama'ya bulaştırıyordum.İnsan sevinince, herkes, her şey onunla birlikte olsun ister. Bu sevinci çarşıdan dönerken taşıdığım poşetlerin ağırlığına aldırmadan Akasya Parkı'na da götürmek istiyordum. Parkın en yeşil alanlarına uzanarak içimde genişleyen sevinç dalgasının yayılmasına oradan yan yana sıralanmış çam ağaçlarına doğru ağmasına, sonsuzluğā karışmasına bakmak istiyordum. Bu yüzden Akasya Parkı'na uzanan yokuşu çıkmanın zorluğū zorluk olmak çıkıyordu.”

Gözlerim Kale Mahallesi'ne uzanan yokuşta, adaçayımdan bir yudum daha aldım.İnsanlar şimdi devamlı yeni yerler görmek, yeni şehirler ve ülkelere seyahat etmek için birbiriyle yarışırken o kadar duyguyu, yaşıntıyı bu park gezmelerine sığdırışıma şaşıtm. “İnsanlar, şimdi hiçbir şeyi hiçbir yere sığdıramıyor. “ Bir yandan da bu oyuna kendimi bu kadar kaptırmam beni parktaki çocuklardan farksız kılıyordu.

“Bir gün, ona hissettiklerimin bu kadar derin bir sondajla oyulup yerine başka türden duyguların yerleşeceğini nereden bilecektim?Hiç mi sağlam değilmiş bu zemin!Az kalsın hepsi kayıyordu yerinden. Hiçbir şey kalmıyordu geriye bizden. Deliniyor, deliniyor, durmadan tüm izler, hatıralar silinerek en dibe doğru gidiliyordu. Dur! dedim, ben set çektim önüne. Daha derine kaymasın diye sondaj.Biz kaybolsak bile ben kaybolmayayım bu yıkımda.

Mümkündü, yerine öfkeyi, nefreti koyup kendimi çekilmez bir hale getirmek. Çok tabii olarak mümkündü, hakkımdı. Sonuna kadar bu üzüntüyü yaşamak. Biz olarak devam etsek de, ben olarak devam etsem de ben artık iflah olmaz bir şekilde bunun sancısını çekecektim. Hiç fark etmeyecekti. Yüzüm, elim, ayağım, davranışlarım, insanlarla karşılaşmam, aynalarla bakışmam eskisi gibi olmayacaktı. Çoklu seslerin beynime hücumunu duymamak için kapatacaktım kulaklarımı, başkalarının sesleriyle. Başkasının seslerini öylesine dinlediğimi unutarak. Durmayacaktı, üşüşüverecekti beynime sesler. Onunla geçirdiğimiz zamanların görüntülerini getirmeyeyim usuma diye oradan oraya savuracaktım kendimi.O sokak senin bu sokak benim gezerek.Boş boş bakındığımı nasıl olsa hatırlatacak bir şeyler olacaktı.Dışarısı bunun için çok iyiydi.

Bazen Bazilika'nın önünde yürürken duyduğum bir korna sesi, bazen bana yanlışlıkla çarpan biri. Bazense herkes başıma geleni biliyormuş gibi bir hisse kapılarak adımlarımda, konuşmalarımda tutuk bir hale gelecektim. Sanki şu dünyada bunu yaşayan bir benmişim gibi. Gerçi çoğu zaman herkese bildiğim gerçeklerin nasıl da bir anda değiştiğini haykırarak anlatmak, böylece içimdeki öfkeyi birden soğutmak isteyecektim. Başkalarının gözünde alacağım zavallı halim usuma gelince tez elden vazgeçecektim. Sonra kendimi telkin edip herkesin başına gelebilecek bir şey olduğunu tekrarlayacaktım kendime."

Parktaki çocukların tartışmaya başladıklarını anladığım halde içine girdiğim duygu durumundan bir türlü kafamı kaldırıp ne olup bittiğine bakamıyorum. Öfkesine yenilen bir çocuğun tekmelediği, masama hızlıca çarpan plastik topun etkisiyle kendime geliyorum. Zihnimin bana oynadığı oyunun o an farkına varıyorum. Onun beni başka bir kadınla aldattığını öğrendiğimde artık Bergama'dan ayrılma kararını şu anda tam oturduğum yerde vermiştim. Oysa ben onu o zamana kadar dürüst kalabildiği için sevmiştim.

Dilek TORUN

Kız Bergama Halısı

Cemile pencereye vuran yağmurun sesiyle uyandığında gece saat üçü gösteriyordu. Dışarıda sonbaharın sert rüzgarıyla birleşen yağmur; kocaman damlalar halinde şehrin sokaklarında sele dönüşüp, insanlardan arta kalan çöpleri de içine alarak bulduğu kanalizasyon deliklerinden yer altına inmeye çalışıyordu. Saçaklardan akan yağmur suyu, gök gürlemesi ve soğuk rüzgar uyananların dışarıda olmamanın verdiği huzurla yataklarına daha bir sıkı sarılarak gözlerini kapamasını sağlıyordu. Romantik olmayan bu yağmur ise evsizler ve sokak hayvanları için sığınacak bir yer bulma telaşına ve çilesine sebep oluyordu.

Cemile, uykuyla uyanıklık arasında geçen son üç ayında hastanedeydi hala. Akciğer ve böbrek yetmezliği teşhisi konmuştu. Seksen ikisine merdiven dayadığı vücudu artık onu taşıyamıyordu. Mavi gözlerinden başlayan kırıksıklık çenesine kadar iniyordu. Ağarmış saçlarının çoğu dökülmüş, teni solmuştu. Kurumuş dudaklarından kesik kesik nefes alıp veriyordu. İncecik parmaklarında görünen damarları üç aydır takılan serumlardan morarmıştı. Bağlı bulunduğu makinenin tiz sesi kulaklarında dayanılmaz çınlamalar bırakıyordu. Koridorlardaki doktor ve hemşirelerin konuşma sesleri ve kahkahaları geliyordu kulağına. Yanı başında uyuyan kızını uyandırmak istemedi. Masanın üzerindeki suyu almaya çalışırken titreyen elinin ve onu destekleyen belinin eski gücünde olmadığını anlayıp yatağına geri düştü. Seksen iki yıl kendisini taşıyan bu beden artık yapmak istediklerine tepki veremiyordu. Bir süre pencereye çarpan yağmuru seyretti, damlaların birleşip aşağı doğru kayışındaki ahenge kapıldı.

Düğünü geldi aklına...1955 yılının mayıs ayının on sekizinde at sırtında Sındırgı'dan Bergama'nın Kozak nahiyesine gelin geldiğinde de düğününde yağmur yağmıştı, yemek için kurulan yedi kazanın tepesine yörük çulları serilmiş, köy meydanına kurulan yemek alanı bir koşuşturmayla köy kahvesinin altındaki boşluğu taşınmıştı. Komşu köylerden gelenler ve kendi akrabaları yağmurdan nasibini almışlardı. Cemile yağmuru çok severdi, her yağmur yağışında dışarı çıkar toprağın kokusunu derin, derin içine çekerti. Fakat o gün yağın yağmuru hiç sevmemişti. Tanımadığı, bilmediği bir diyara gelin gidiyordu ve düğününde gökten boşalırcasına bahar yağmuru yağıyordu, sanki gökyüzü Cemile'yle birlikte ağılıyordu.

Cemile Sındırgı'nın Yağcı Bedir Aşiretindendi. Uzun boylu, kıvırcık kumral saçları beline kadar inerdi. İnce kemerli burnu, çıkık elmacık kemikleri arasındaki mavi gözleri, göreni bir daha tekrar bakacak kadar kendine çeken bir güzelliği vardı. On sekizine gelince Bergama'dan gelen görücüyle evlenmesine karar vermişti babası.

Eşi Musa kendisinden dört yaş büyüktü, uzun boylu, samur kaşlı, kara yağız bir delikanlıydı. Siyah saçlarının arasında aileden gelen ırsilikten dolayı beyazlıklar göze çarpıyordu. Şahin burnunun altında gür bıyıkları vardı. Cemile zamanla alıştı kocasına, birbirlerine hep sevgi ve saygılı yaklaştılar. İki kız bir oğlan, üç çocukları oldu. Cemile gurbeti hissetmedi yüreğinde. Kozak artık onun evi olmuştu. Gür çam ağaçlarıyla çevrili bu beldenin geçim kaynağı: çam fıstığı, hayvancılık ve Cemile için en önemlisi olan halı dokuma işiydi. Çünkü Yağcı Bedir aşireti halılarıyla nam salmıştı. Cemile de bu sanatı öğrenmekte geç kalmamış, İlga nenesinin kendisine öğrettiği halı dokuma işini üstüne katarak ilerletmişti. Yaptığı motifler, kök boyalarının rengi ve süslemeler herkesin beğenisini kazanmış, Cemile'nin yaptığı halıların satılmadan geri döndüğü görülmemişti.

Gelin geldiği Kozak nahiyesinde dokuma yapan kadınlarla arkadaş olmuş, bildiklerini onlara öğretmiş; onlardan da yeni motifler, işlemeler öğrenmişti. Zira Bergama; halı, kilim, çuval, heybe, torba, yaygı,önlük dokumacılığı ile nam salmıştır. Yağcı Bedir, Kozak, Yuntdağ ve Karadağ bölgelerinde yapılan bu dokumalar en gösterilişli sarayların odalarını süsleyen halılardan dağdaki çobanın heybesine kadar uzanmıştır. Yapılan halı, kilim ve heybeler kültürlerinin simgesi olmuştur. Genç kızlar, motiflerinde kimi zaman aşkı kimi zaman ayrılığı işlemiş; duygularını kilimlere dökmüştür.

Alnında bir elin sıcaklığıyla gözlerini açtığında saat sabahın yedisidi. Kızı Sevim yorgun gözlerle ona bakıyordu. Uykuyla uyanıklık arasında geçen gecenin sabahında ağrıları daha da dayanılmaz olmuştu. Kolundaki serum ağır ağır damarlarına doğru damlamaya devam ederken Cemile için sadece ağrılarını dindirmekten başka yapılacak bir şeyin kalmadığını bilen doktorlar, günlük muayenesini yaptıktan sonra gittiler. Kahvaltı için getirilen çorbadan bir iki kaşık içmeye çalıştıysa da vücuduna nefesten başka verebileceği bir şey kalmamıştı. Kızı çenesinden akan çorbayı sildi, üç aydır sırt üstü yatmaktan dikenli tel gibi sırtına batan yatağına geri yattı. Kesik kesik nefes alıyor, kızına bir şey söylemek istediğinde kelimeler boğazında düğümleniyor, dudaklarından dökcek nefesi bulamıyordu kendinde. Oysa kafasında durmadan konuşan, onu gençliğine götüren bir Cemile vardı.

Duvarda asılı duran fotoğrafa gözü ilişti. Rengarenk desenler içinde yarıya kadar yapılmış halı, dokuma tezgahının yanında duran genç bir kadın ve eteğine sıkıca yapışmış küçük bir kız çocuğu. İlaçların bulanıklığından sıyırdığı zihniyle daha dikkatli baktığında, o zamanlar üç yaşında olan kızı Sevim ile dokuma tezgahının başındayken köye gezmeye gelen bir turistin çekip kendilerine hediye ettiği fotoğraf olduğunu anladı. O yıllarda fotoğraf çekertirmek için Bergama'ya gitmek gerekiyordu. Evlendikten sonra kocasıyla gitmiş, utana sıkıla makinenin karşısına geçmiş, kocası elinin omzuna atınca rahatlamıştı. İlk siyah beyaz fotoğraflarını evin salonuna asınca uzun bir süre hayranlıkla seyretmişti. Küçük şeylerden büyük mutluluk duyulan zamanlardı. Turistin kendilerine hediye ettiği fotoğrafı saklamış, Sevim evlendiğinde çeyizinin arasına koymuştu. Sevim de büyütüp çerçeveletmiş, belki de son günlerini yaşayan annesini mutlu etmek için hastanedeki odasının duvarına asmıştı. Gözünü ayırmadan fotoğrafa bakıyordu Cemile. Üç aydır bedeninin her zerresini kemiren acıları hissetmiyordu. Dokuduğu halının desenlerini yeniden örüyormuş gibi canlandırdı zihninde, boyasının kokusu geldi burnuna. Hatta bu halıyı kızı Sevim'in çeyizi için yaptığını da hatırladı.

Evlenen üç çocuğuna da halılar dokumuş, evlerini süslemişti. Annelerinden hatıra kalmasını istemişti. Son dokuduğu halısı bundan beş yıl önceydi. Oğlu Ali'nin bir erkek çocuğu olmuştu. Henüz dört yaşındayken sulama kanalına düşüp boğulan kardeşi Hasan'ın adını koyduklarını duyunca kamburlaşmış beline, titreyen ellerine ve artık onu taşıyamayan ayaklarına aldırış etmeden kendine destek yaptığı bastonuyla dokuma tezgahının önüne oturmuş ve torunu Hasan için halı dokumaya başlamıştı.

Torunu Hasan için dokuduğu halı kırmızı ağırlıklı Kız Bergama halısıydı. Tıpkı ustasından, yani nenesinden, öğrendiği gibi dokumuştur halıyı. Yüzlerce kez dinlemişti bu halının hikayesini. İlgaç nenesinden, ve nenesi bu hikayeyi her anlattığında ilk defa dinliyormuşçasına merakla dinlerdi. İlgaç, karlı dağ gibi beyaz saçlarının altındaki sevecen gözleriyle Cemile'ye bakıp,

- güzel kızım bu halıyı dokumadan önce hikayesini anlatman gerek çünkü yüreğinde hissederek dokursan ancak o zaman halı sana ihtişamını gösterir.

İlgaç nene Cemilenin saçlarını okşayıp anlatacağı hikayeyi bir kaç saniye zihninde canlandırıp anlatmaya başladı. yağcı Bedir Aşireti, Bergama' nın Küçükçkaya köyünde konakladığı dönemlerde aşiretin oğlu ile obanın kızı birbirlerine aşık olurlar. Aşiretin beyi, kızı babasından istemiş; fakat kızın babası inat edip, kızını vermemiş. Bu durum kanlı bir kavgaya dönüşmüş. İki tarafın erkekleri savaşınca beyin oğlu kavgada ölmüş ve aşiret ikiye bölünmüş. Bir kısmı Sındırgı yöresinde üç köy kurarak buraya yerleşmiş. Sevdiğini kaybenden kız ise üzüntüsünden eve kapanıp halı dokumaya başlamış. Dokuduğu halılara şekillere ve renklere tüm duygularını yansıtarak acısını yaşamış. Evet Cemile her renk ve desen ayrı bir duyguyu temsil eder mesela kırmızı, ayrılığı; siyah, üzüntüyü; beyaz, umudu; mavi, tükenmeyen umudu; dört nokta, aşkı engelleyen aile bireylerini; süleyman yıldızı, beyin oğlunu; burgular, gönül kitlenmesi kırmızıdan pembeye geçiş, evlenme isteğini dile getirmektedir. İşte güzel kızım bu desen ve renklerle dokunan halılar "Kız Bergama" olarak adlandırılmıştır.

Cemile; Kız Bergama halısının yününü kendisi taramış, elde kirmanla bükmüş, boyasını kendisi işlemişti. Halının ortasında hayat ağacı motifi vardı. Torununa bereketli ve sağlıklı bir ömür getirmesi için yapmıştı. Halı ağacı çevreleyen sarı çiçekler ve birçok desenle birlikte göz alıcı duruyordu. Asma yaprağı tazesinden sarı renkleri, meşe kabuğundan kahverengiyi, palamut yaprağından siyahı ve çömlek boyadan laciverti elde etmiş, üç gün gübreli toprakta bekletmişti halıyı.

Beşiğinde gülücükler saçan Hasan'ın yanına geldiğinde iki damla yaş süzölmüştü Cemile'nin gözlerinden, derin bir Hasan çekmişti yüreğinden. Bebeğin elini öpmüş halıyı beşiğinin yanına bırakmıştı. Bebek nenesinin parmağını kavramış, sıkıca tutmuş, yüzüne gülücükler göndermişti. Cemile'nin yüreğindeki kardeş özlemi yerini derin bir huzura bıraktı.

Cemile gittikten sonra gelini halıyı balkona koymuştu çünkü evin her odasındaki halıyı duvarlara uygun renklerde almıştı. Bu halının o kadar emeğini bozmasını istemiyordu. Yağmurlar başlayınca halı ıslanmış, balkonda koku yapmasın diye erzak odasına konmuş, kışlık erzaklarını koyacak yer kalmadığı zaman da kapının önüne atılmıştı. En sonunda gelin, mahalle arasında sesini duyduğu eskiciyi çağırıp bir leğen bir kova on tane de mandal karşılığında satmıştı Cemile'nin kız Bergama halısını. Eskici, soluğu Kızıl Avlu'daki halıcılarda almıştı. Halıcıyla sıkı bir pazarlığa girip sokaklarda taban tepip bir ayda kazanacağı parayı bir günde kazanmanın mutluluğuyla evinin yolunu tutmuştu o gün.

Haftalardır Bergama'yı esir alan sağanak yağış biraz hafiflemiş, şehir uykusundan uyanmıştı. Evlerinden çıkan insanlar, ıslak sokaklarda kendilerine kurdukları dünyanın düzenini sağlamanın omuzlarındaki ağır yükü ile başları önde bir birine karışarak kalabalıklar halinde bir yerlere yetişmenin telaşı içindeydiler. Cemile açmakta zorlandığı gözüyle son bir kez baktı duvardaki fotoğrafa. Gözlerinden yaş boynuna akarken derin bir nefes aldı ve bir daha kalkmadı göğüs kafesi. Seksen iki yıllık ömrünün son nefesini vermişti. Bergama'nın sokaklarında, gelin geldiği kozak nahiyesinde yankılandı selası. Köyü derin bir sessizliğe büründü. Cenazesi Kızıl Avlu'daki Kurtuluş Camisine getirildi. Sevenleri, akrabaları Cemile'yi son yolculuğuna uğurlamak için gelmişlerdi.

Alman turist kafilesini taşıyan otobüs Kızıl Avlu’nun önünde durdu, otobüsten inen turistler halıcıların ve antikacıların olduğu dükkanlara girdiler. Turistlerden biri; duvarda asılı duran halıyı aldı, desenlerini motiflerini hayranlık içinde inceledi. Halıcı halının el örmesi olduğunu, boyalarını, desenlerini dili döndüğünce anlatmaya çalıştı. Turist zaten halıyı alacaktı çünkü uzun zamandır bu kadar güzel bir el işçiliğiyle karşılaşmamıştı. Pazarlık yapmadan aldı Cemile’nin kız Bergama halısını. Paket yapıp özenli bir şekilde otobüsün bagajına koydu.

Cemile’nin cenaze arabası hareket edince hemen arkasındaki turist otobüsü de hareket etti. Bir birlerine veda edercesine halıyla Cemile bir süre önlü arkalı yol aldılar. Otobüs Kale yoluna döndü, cenaze arabası mezarlık yoluna devam etti.

Hıdır ÇAKIR

Kırmızı Anadolu

İlk selektörü 1976 yılında yaptım; siz Âdemoğlunun tabiriyle dünyaya 1976 yılında gözlerimi açtım. Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel'in Babam "Devrim" arabalarının üretiminin devam ettirilmemesine yönelik kararının üzerinden yıllar geçmesinden sonra ülkenin tozlu yolları bu sefer de bana emanet edildi. Yerin yedi kat altından masmavi göğ, kapkara bir köprü gibi uzanıp fışkırdıktan sonra, bu hızın verdiği yorgunluğu çıkarmak için tatile, benzinlik depolarına giden dostlarım Arap asıllı, biraz kokulu benzin ile buluştuk ve satılmak üzere her birimiz kırk milyon nüfuslu ülkenin kırkayağı olmak üzere yurda dağıtıldık. Beni Balıkesir Edremit'teki bayiye gönderdiler. Bayiye vardığımızda heyecandan egzozum tir tir titriyordu ve neredeyse düşecekti. Neyse ki ortama çabuk alıştım da deniz havasını fanımın ızgarasından çekerek kendimi rahatlattım.

Galerideki diğer arkadaşlarla her gün "Zürafa Sokak/İstanbul" sakinleri misali bizim değerimizi bilecek birilerini bekledik. Galerinin önünden geçen her gölge bizi heyecanlandırırdı; ta ki o gölgelerin saat 12:00 de mahalle bekçisi Güneş ile öğle paydosuna çıkar gibi kaybolmalarına dek..

Aylardan Nisan, günlerden Çarşambaydı. O sabah deniz havası, galeriyi patrondan da önce açıp harika da bir kahvaltı hazırlamıştı. Bu arada müşteriler gelmeden hızlı yememiz lazımdı. Sofrada Halil İbrahim bereketi vardı. Susamlı conta, yağlı benzin içlerinden en sevdiklerimdi. Buraya geldikten sonra kahvaltı sonrası hep aynı şeyi yapardım. Mutlaka mavi plaktan bir martı çılgılığı dinlerdim ve dinlerken acaba direksiyonumu hangi çatlak eller tutacak diye düşünmekten de kendimi alıkoyamazdım. Çatlamış eller, benim için emeğin ifadesiydi. Elleri çatlayana kadar çalışan insan, kazandığı para ile edindiği mala evladı gibi bakardı.

İşte böyle düşünceler içindeyken üzerimde çatlak ellerden uzanan uzun bir gölge köprüsü oluştu. Bu köprüden benim diyarıma doğru heyecan, istek ve babacanlık geçiyordu. Yanı başımda uzun gölgenin sahibi ve patron konuşmaya başladılar. Kendimi birden kavak ağacının altında, yaprakların rüzgârla dansının gösterisini izler gibi buldum. Bu ilk duyduğum ses, galeriye ilk geldiğim zamanki gibi yine egzozumu heyecandan titretti. Gölgenin sahibi elindeki tespihi yere düşürdü ve ben o an gölge sahibinin yüzünü görebildim. Zayıf, kemikli bir yüzü vardı. Elmacık kemikleri; karla örtülü ulu bir dağın zirvesi gibiydi. Kır saçları, dağın zirvesinde bulunan Nuh'un gemisine ulaşmaya çalışan dalgaların köpükleri gibi bembeyazdı. Bir efe gibi dizlerini yere vurdu ve yerden tespihini aldı. O an bu efenin kırmızı demir atı olacağımı hissettim. İmzalar atıldı. Kendimi mutlu sonla nikâh masasından kalkan dolma kalem gibi hissettim.

Galeriden mesut bir şekilde ayrılıp Efe ile düştük yollara. Hayal ettiğim gibiydi; çatlamış eller, fincanı çevirerek kahve falına bakar gibi direksiyonumun üzerinde hayatıma yön veriyordu. Efe ile Ayvalık limanında mola verdik. Beni büyük bir teknenin gölgesine park etti. Hâlbuki ben ona gölge olmak istiyordum. Karşımdaki masaya oturup köpüklü bir kahve siparişi verdi. Ortam, odanın başköşesine asılması gereken bir tablo gibiydi. Önde masmavi deniz, ortada masadan bana bakarak kahvesini içen kırk yıllık dostum olacak Efe ve arka fonda bendeniz Kırmızı Anadolu.

Kahvesi bitince yeniden yollara düştük. Delikanlının biri sırtında çantası ile ellerini kaldırmış halde bize bakıyordu. Efe önce debriyaja bastı, vites düşürdü, ayağıyla frene yavaşça basmaya başladı. Dikiz aynasından arkamızdaki yolu kontrol etti, sağa sinyal verdi. Çocuğun yanına yaklaştığımızda güneşten yüzünün karardığı, alnında sıcaktan damlalar halinde terin olduğunu görünce "Bu sıcakta ne bekler durur bu çocuk !" diye de söylendi ve bu sefer frene tamamen bastı. Biz durduktan sonra çocuğun terli elleriyle kapı kolumu tutup içeri girmesi bir oldu. Selamlaştılar ve yeniden yola koyulduk.

Çocuk, önce kendi tarafındaki camımı biraz araladı. Kucağında olan sırt çantasının yan gözünden su şişesini çıkardı ve sudan büyük bir yudum aldı. Yüzünü öyle bir hale getirdi ki şişenin içindeki suyun sıcaklığından çocuğun alnındaki kırışıklıklar bir termometrenin yükselmesi gibi gittikçe artıyordu..

Çocuğun suyunu içmesini bekleyen Efe ismini söyledikten sonra "İsmin nedir delikanlı, Bu sıcakta ne yapıyorsun yollarda?" dedi,

Çocuk: "İsmim İbrahim. Ben bazen bu şekilde sırt çantamı alır tarihe doğru yolculuğa çıkarım.."

Efe: "Ne iş yaparsın sen? Öğrenciye benzer bir halin var?"

Çocuk: "Evet, Ankara' da Teknik Yüksek Öğretmen Okulunda öğrenciyim."

Efe: "Peki şimdi nereye gidiyorsun?"

Çocuk: “Bu bölgede çok yere gittim ve en çok görmek istediğim yeri en sona bıraktım. Bugün hep gitme hayalini kurduğum Bergama’ ya gidiyorum. Artık siz nereye kadar giderseniz oraya kadar sizinle gelirim ondan sonra da otostopla devam ederim.

” Efe:” Şansın yaver gidiyor genç adam. Ben Bergamalıyım ve oraya gidiyorum. “

Tekrar güneşin altında araba beklemeyeceğini düşünen çocuğun sıcaktan kapkara olmuş yüzünde bir gülümseme oluştu. Camdan içeri vuran ılık hava alnındaki ter damlacıklarını gözlerine doğru süpürüyordu ki çocuk elinin tersiyle alnını sildi.

Muhabbet saatten daha hızlı ilerliyordu ve git gide de koyulaşıyordu. Çocuk benim rengimden bahsetmeye başladı. Efe çocuğa benden önce 1965 yıllarında beyaz bir Anadol’unun olduğundan bahsetti. O an beni nasıl bir merak sardı anlatamam. Acaba beyaza ne olmuştu diye kendi kendime dikiz aynamla konuşurken, Efe bu konunun devamını getirdi. Meğer av dönüşü arkadaşı Coşkun (bankacı) arabanın içerisinde yanlışlıkla tetiğe basmış ve beyazın tavanı delinmiş. Efe de tavandaki delikle uğraşsa da beyazın eski güzelliğine kavuşamayacağını anladığından onu satmış.

Efe: “Okul bitince ne yapacaksın, öğretmenlik dışında bir şey düşünüyor musun?”

Çocuk:” Babam hayatta değil, bir annem bir de ablam var. Ablam evlidir. Okul bitince öğretmen olarak hemen atanabilirsem annemi de yanıma alacağım.”

Efe: “Evlat, seni böyle çantalı falan görünce hayalperest, boşta gezenin boş kalfası olan biri olarak düşünmüştüm ama aferin sana. Sen atasını bilen, efendi biriymişsin.”

İlkokul birinci sınıf öğrencisi edasıyla yolda ilerlemeye devam ediyorduk, yolun ortasındaki çizgileri abaküsün renkli toplarını sayar gibi birer birer geçiyorduk. Sonunda Bergama tabelası ile karşılaştık. İlk kez okuduğum bu tabela sanki benim kafa kâğıdımdı. Kendimi efenin ellerinde yeniden doğmuş gibi hissediyordum. Biz Anadol’ ların bu hayat tiyatrosunda rolünün başladığı yer kullanıldığımız yer olup benim de hayallerimin ilk perdesi açılmıştı.

Şehre girer girmez bulutlara dayanan merdiveni görmemek imkânsızdı. Pergamon Krallığının kalesi Akropol, bütün heybetiyle bana "hoş geldin" diyordu ve dikiz aynama yansıyan Efe’nin yüzü sanki tarihin önemli simalarının geçiş töreni gibiydi. Ben o an belki Pergamon kralı ile yolculuk yapıyordum, belki ilk Türkçe dilbilgisi kitabının yazarı Bergamalı Kadri ile, belki de milli mücadelede kelle koltukta bir vaziyette düşmana kan kusturan Sancaktarın Ali Efe ile..

Çocuk, efeye buradan sonrasını yürümek istediğini söyledi. Bunu duyan efe, çocuğu arkadaşının dükkânı olan Çiçeksever Lokantasında indireceğini, misafiri olduğundan hesabı kendisinin ödeyeceğini, orada mutlaka Bergama köftesi yemesini ve sonra şehri gezmeye başlaması gerektiğini söyledi ve vedalaşıp ayrıldılar.

Efe nedense hemen hareket etmemi istemiyor gibiydi. Sol elini istem dışı direksiyonda ilerletirken sağ elini yavaşça pantolonunun arka cebine doğru götürdü ve avuçlarında bir şey tutarak tekrar iki elini kavuşturdu. Dikiz aynama doğru hafifçe eğildi ve sağ elindeki kahverengi tarağı saçlarına doğru götürdü. Tarak; beyaz, dalgalı saçlarda kayak yapar gibi salınımlar yapıyordu. Bunlar onun sevdiğiyle buluşmasını sinyalleriydi.

Dik bir yokuş çıktıktan sonra sağa döndük ve az ileride durduk. Efe üç defa kornaya bastı ve birden üç tane altın saçlı genç kız merdivenden indi. Üçü de aynı anda efenin boynuna sarıldılar. Efe bir eliyle kaportama yavaşça vurdu ve “de gidi de” (kızların babalarından mutluyken duydukları sözcükler) diyerek beni kızlarıyla tanıştırdı. Kızlar, hemen kapılarımı açtılar. Ama işin garip kısmı; ön kapılarımı yoklamak yerine arka kapılarımı açıp içeri girdiler. Kafamda soru işaretleri dolaşırken efenin sesini duydum: “Tek kapılı beyaz Anadol’dan sonra bu iyi oldu ” dedi ve ben hemen arka kapılarımla övünerek kasılmaya başladım.

Bu esnada merdivenden yeniden ayak sesleri gelmeye başladı. Efenin o yöne doğru keskin bakışlarını yakaladım. Bakışlarda yağmur sonrası yaprakların, dolup taşan nehirlerin parıltısı vardı. Ve karşımızda; bu ok gibi bakışların gittiği bir güzel kadın vardı.

Efe; “Güler, işte yeni arabamız” dedi. Kadın adına yakışır şekilde gülümsedi ve “Hayırlı olsun, Allah kaza bela vermesin Ali Efe” dedi. Ve ben efemin isminin Ali olduğunu öğrendim. Nasıl da içime doğmuştu da ben de ona efe diye hitap etmiştim. “Ali Efe... ” ne kadar da güzel isimdi. Ağızdan bir çırpıda çıkan ama gönülde kocaman yer tutan..

Ali Efe beni girişte bulunan garaja park etti ve ailesiyle eve çıktı. Evin içerisini o an o kadar çok merak ediyordum ki.. Acaba ne konuşuyorlardı? Ali Efe beni kızlarına nasıl anlatıyordu? Ben tam bunları düşünürken merdivenden hızla inen ayak seslerini duydum. Çocukların her biri beni dansa kaldırır gibi kapı kollarımı tutarak birden içeri girdiler. Ali Efe'nin sesi de arkalarından geldi. "Ön koltuğa hanginiz oturduysanız arkaya geçin, öne anneniz oturacak" dedi ve bunu duyan kızlar hemen arka koltuktaki yerlerini aldılar.

Ali Efe marşıma bastı ve ben Bergama yollarında şarkımı söylemek üzere mikrofonuelime aldım. Ancak assolistimiz Güler Hanım daha gelmemişti. Ali Efe, kızlarına arabaya aldığı çocuktan bahsetmeye başladı. Kısa bir zaman geçirmelerine rağmen çocuğa kanının kaynadığını, çocuğun efendi biri olduğundan bahsetti. Bu esnada sohbetin ortalarında Güler Hanım da geldi ve biz hep birlikte yola koyulduk. ergama kazan biz kepçe dolaştık durduk.

Geldiğim yer nasıl deniz kokuyorsa, bu şehir de buram buram tarih kokuyordu. Her yerde tarihi bir kalıntı vardı ve bana, yıllar öncesine dayanan toz kaplamış, üstleri sıva ya da zift olmuş varlıklarından göz kırpyıyorlardı. Daha sonra adının İstiklal Meydanı olduğunu öğrendiğim yerde bulunan Ali Efe'nin toptancı dükkânına geldik. Meğer bizim efe Bergama'nın ilk toptancılarındanmış. Dükkanda en çok ta şeker satılmış. Anlaşılan Bergama'da sofralara, kahvehanelerde sohbetin olmazsa olmazı çaylara, çocukların ekmek bandıkları yoğurtlara giden şeker, Ali Efenin elinden geçermiş. Acaba yüzündeki o tatlı gülümsemenin sebebi de bu olabilir mi?

Ali Efe ile her gün birlikte işe gidip geldik. Bergama'da dört teker sayısı azdı, yollar bu nedenle daha geniş görünüyor ve de hava kirliliği de pek oluşmuyordu. Buradaki "Hava Diyarı" mahallenin bekçisi misali kirli havaya buralarda ayak bastırmazdı.

İş dönüşü Zafer Mahallesindeki eve doğru geldiğimiz daha sokağın başından belli oluyordu. Evin üç kızı da benim yanık benzinli sesimi duyar duymaz merdivenlerden kapıya koşup Ali Efe'nin elindeki poşetleri almak için birbirleriyle yarışıyorlardı. Ali Efe bazı akşamlar dışarı çıktığından dolayı beni garaja park etmez, sokağın en güzel yerine park ederdi. File torbaları ellerinden almak isteyen kızlarından, önce birer öpücük alır ve onlara kıyamadığından poşetleri onlara taşıtmadan kızlarla birlikte eve çıkardı. Güler Hanımın kapısı herkese her daim açıktı ve çok sık köyden misafiri gelirdi. Güler hanım ve Ali Efe çocuklarıyla birlikte Bergama'dan önce Ali Efe'nin köyünde oturuyorlarmış. Güler Hanım evlenip Kale Mahallesinden bu köye gelin olarak gelince Alibeyköy'ün yengesi olmuş. Anne tarafı Selanik göçmeni, baba tarafı Somalı olan Güler Hanım çok iyi de bir terziymiş. Köydeki bütün genç kızların hayallerini dikiş makinasıyla kumaşa işler kızların rüyalarını süsleyen gelinliklerini ve elbiselerini o dikermiş. Ayrıca kızlara dikiş nakış ta öğretirmiş. Kısacası; köyün her şeyi, Güler yengesiymiş.

Ali Efe, bir çınar ağacı gibiydi ve onun dalları eşi Güler Hanım, yaprakları ise kızlarıydı. Bu yapraklardan en büyüğü Fransa' daydı. Ali Efe hasretlik çekip durdu. Kızını gözünün önüne düşen bir tutam saç misali hep yakından severken, onu gelin etti ve Paris'e gönderdi. Onu senede en fazla iki kez görüyordu. Hasretliğin, kayan bir yıldızın gökyüzüne geri gelmesi gibi gittikçe boyutu büyüyordu.

Okul artık bitmişti. Şimdiye kadar annesine ve ablasına yük olduğu düşüncesi İbrahim'in içinde bir yerleri kemirip dururken şimdi o kurdu içinden atma zamanıydı. Ailesine bakma sırası ona gelmişti. Bu arada ablası evlenmiş kendi yuvasını kurmuştu. Bir kadını sevmek, onunla evlenip yuva kurmak ona şuan için uzak geliyordu. Önceliği anacığıydı. Astım hastası olan annesini bir Hipokrat ya da Galen kadar iyi doktorlara götürmek, ona şifa bulmak istiyordu.

Bir gün kapılarına postacı geldi ve elindeki zarfı tahta kapılarına iki kere vurduktan sonra içeri atıp kaybıldı.

Annesi, zarfı alıp üzerinde oğlunun adının olduğunu görünce, çeyizinden kalma dantel örtülü sehpanın üzerine koydu. Akşam İbrahim eve geldiğinde annesini yine nefes darlığı sebebiyle oksijen makinası başında buldu. Annesinin bu hali onu üzüyor ve bir an evvel öğretmenlik mesleğine başlayıp para kazanmak istiyordu. Birkaç kelimeden sonra annesi oğluna gündüz postacının getirdiği zarftan bahsetti. Oğlanı büyük bir heyecan sardı. Hemen ayağa kalktı ve annesine zarfın nerede olduğunu sordu. Annesi zarfın yerini işaret ederken o zarfa doğru koşarcasına yöneldi. Hemen zarfı eline aldı, kenarını içerisindeki kâğıdın yırtılmaması için özenle yırttı ve içerisindeki umut köprüsüne ilk adımını attı.

Bembeyaz kâğıtta atandığını okuduğunda sanki hayat daha renklenmiş ve kendisi de uçacak kadar hafiflemişti. Annesi oğluna heyecanlı gözlerle bakarken onun gözlerindeki ışığı gördü. Oğlunun yüzünü uzun zamandır böyle görmemişti. Kelimeler yerini duygulara bırakmış anne oğul birbirlerine sarılarak ağlaşmışlardı.

O hafta içerisinde eşyalarını topladılar ve yepyeni bir hayata doğru yola koyuldular. Mutluluktan uçan ana oğulun ilk önce yeni bir yuvaları olması gerektiğinden bir kaç mahalle gezdikten sonra bir tanış vasıtasıyla o işi de hallettiler. Akşam yeni evlerinde çay kaşığının ilksesleri gelmeye başladı. Hayat onlara ince belli, küçük çay bardağının yanında koca koca mutluluklar, umutlar ikram ediyordu.

İbrahim, gününün büyük kısmını okulda geçiriyor bu esnada annesi de onun yolunu gözlüyordu. Oğlu gelir gelmez de birlikte ya çarşıdaki parkta bir çam ağacının altında oturuyorlar ya da postaneye gidip İbrahim'in İstanbul'daki ablasıyla telefonla konuşuyorlardı.

Gel zaman git zaman bu iki kişilik aile şehre iyice yerleşmiş, konu komşu, ahbab edinmiş ve bu şekilde belirli bir zamanı devirmişlerdi.

İbrahim görev yaptığı okula gidip gelen, okulun eski öğrencilerinden bir güzele gönlünü kaptırmış ve anasıyla meşgale olan hayatında kendisine yeni bir yol açmıştı. Yol diyorum çünkü bizim oğlan her gün okuldan belli bir yere kadar bu gönlünü kaptırdığı kızın arkasından gider ancak ona bir türlü açılmaz. Bu utangaç küçük adımlar yürümekten usanmaz ama gönül, karşısındakine açılammaktan büyük heyecanlar yaşar durur.

Bir gün okul çıkışı, şehre ilk geldiklerinde kendilerine ev bulmada yardımcı olan, büyüğünü dükkânında ziyarete gider. İbrahim'in bir derdinin olduğunu anlayan eski dost, dükkânı çalışana bırakır ve İbrahim'i de alarak, gündüz vakti demeden az ilerideki meyhaneye giderler.

Adam İbrahim'e dönüp:

“Ortamda efkâr dağıtanın kokusu yoksa o efkâr nasıl dağılır? ”der.

“Okula gidip gelen birisi var.”

“O birisi gidip gelirken sanki okuldan boş ta çıkmamış gibi” der bıyık altından hafif gülerek

“Aynen öyle, gönlümü de aldı giderken.. Her gün geliyor okula, okuldan çıkışlarımız aynı saatte oluyor ve ben her gün onu bir yere kadar takip ediyorum.”

“Şimdiye kadar ona neden açılmadın peki?”

“Evdeki anam düşündürüyor”

“Nasıl?”

“Ben gönlümün sahibini, evimin kadını etmek isterim ama anam nolacak? Ona ayrı bir ev tutacak kadar ne param var ne de onu yalnız bırakacak kadar taş bir yüreğim..”

“Dert etme oğul, gönlü güzel hiçbir kadın senin anneni istememezlik etmez.”

“Haklısın ağabey ama işte yine de kafamın bir kenarında bu düşünce döner durur.”

“Hadi vur bakalım, bütün gönlü güzellere ve senin gibi hayırlı evlatlara içelim..”

Biraz demlendikten sonra herkes kendi evine doğru yol aldı.

İbrahim'in günleri artık rutinleşmişti.Okula gidip geldikten sonra parkta annesine mutlaka okulda olup bitenleri, geleceğe dair düşüncelerini anlatıp dururdu.

“Anne bu arada buraya geleli kaç ay oldu ama ben bir türlü Ali amcaya uğrayamadım. Biliyorsun tanışıklığımız çok eskilere dayanıyor. Buraya atandığımı duyunca eminim çok şaşıracak.”

“Bir gün okul çıkışı eve gelmeden doğru dükkânına git oğul. İhmal etme sakın. Sonra buraya geldiğini olur da başkasından duyarsa darılır.”

“Ben daha Ali amcadan kimseye bahsetmedim, aradan uzun yıllar geçti, o beni şimdiye kadar yolda görmüş olsa bile tanımamıştır. Yarın ilk işim onun dükkânına gitmek olacak”

İbrahim, okulda ders işlerken gözü hep okulun bahçesindeki güllere kayıyordu. İlk bakışta güllerin renklerinin güzelliği daha sonra da gövdelerindeki dikenler dikkatini çekiyordu. Okula gidip gelen kızı güllere, kaygılarını da gülün dikenlerine benzetiyordu. O an anladı ki; ne diken gülsüz olur, ne de gül dikensiz. Hayata dair hep kaygıları vardı ama bu kaygılar hayatın ilerleyişini, güzel günlere giden yolları kapatmamalıydı. Hemen kendi kendine bir karar aldı ve artık kızla tanışma zamanı geldiğine karar verdi.

İbrahim okuldan çıktıktan sonra doğru Ali Efe'nin dükkânına doğru yola çıktı. Yıllar önce kendisini Çiçeksever lokantasına bırakmıştı. Orada Efe'nin dükkânını sorarsa mutlaka birisi ona yardım eder diye düşünerek adımlarını hızlandırdı. Lokantaya vardığında içerisi mis gibi köfte kokuyordu. Bu mekânın neden kapanmayıp devam ettiğini yılların değiştiremediği kokudan anlamıştı. Ali Efeyi sorduğunda toptancı dükkânını kapattığını, emeklilik hayatı yaşadığını Avcılar lokalinde olabileceğini söylediler.

İbrahim yolda yine adımlarını hızlı bir şekilde atarken birden yine büyük bir heyecana kapıldı. Kalbi daha hızlı çarpıyordu. Nefes alıp veriş hızlanmış, adımları ise aksine ağırlaşmıştı. Önce bir durdu; karşısına doğru uzun uzun baktı. O kadar çok duygu birbirine girmişti ki.. Yavaş yavaş ilerlemeye başladı. Bu karşılaşmada bu kadar duygu yoğunluğu yaşayacağını beklemiyordu. Hava sıcaktı ve alnındaki ter damlasının gözüne doğru aktığını hissetti. Eliyle terini sildi. Terli elleriyle bir kez daha aynı yıllar öncesindeki gibi bir kez daha başına dokundu. İkimiz de sanki "Geleceğe Dönüş" filmindeki gibi o zamana ışınlanmıştık. O zamanlar İbrahim daha bir öğrenci; ben de gıcır gıcır bir arabaydım. Yıllar ikimizi biraz da olsa değiştirmişti. Bir kaç dakika yanımda kaldı. Camdan içeri doğru baktı. Bir şeyler arıyordu anlaşılan. Ali Efe'nin içeride olmadığını bildiği halde iki elini gölge yaparak camdan içeri bakması sanki kafasındaki sorulardan kaçmaya çalıştığını, canının biraz sıkın olduğunu gösteriyordu. Camdan bakışlarını uzaklaştırarak mekanın kapısına doğru yönelmesi ile çıkması neredeyse bir oldu. Ali Efe burada da yoktu. Tabii nereden bilebilirdi ki: Ali Efe'nin kızıyla ilerde bulunan manifaturacıda buluşmak üzere oraya doğru yürüdüğünü ve orada babasını bekleyen kızın, yüreğinin gülü olduğunu.

Takvim yaprakları tek tek geldikleri ormana doğru koşarken Ali Efe ve ailesi de hayatlarında hızla ilerliyorlardı. Efe o gün hem çok mutlu hem de biraz hüznüydü. Ortanca kızı Türkan'ın akşama düğünü vardı, davetiyede de damadın ismi İbrahim olarak yazılıydı. İbrahim o gün Ali Efe ile görüşemese de kızı ile karşılaştı ve duygularını ona karşı açtı. Babasını yıllar önceden tanıdığını bilmeden bülbül gülün gönlünü çaldı.

İbrahim daha sonra, Ali Efe'yi buldu ve Bergama'ya nasıl geldiğini anlattı. Aşık olduğu kızın Ali Efe'nin kızı olduğunu tesadüfen öğrenen İbrahim utana sıkıla Ali Efe'ye durumu anlattı ve Ali Efe kaderin bu uğraşına karşı "kızım da istiyorsa neden olmasın" diyerek yıllar önce önünde sınav veren İbrahim'e damatlık sıfatını verdi. İbrahim'in annesi, Türkan ve İbrahim, İbrahim'in annesi vefat edene kadar birlikte yıllarca beraber aynı evi paylaştılar.

Bundan yaklaşık bir sene sonra bu dünyada artık uzun bir mesafe aldığımızı Türkan'ın doğum yaptığı gece fark ettik. Efe bir kez daha dede oldu. İlk torunu Fransa'da olduğundan ikinci torununda dede olmanın keyfini daha çok yaşadı. Akranlarına göre fiziki olarak daha küçük olan torununu neredeyse kuş sütüyle besledi. Kızları onun canıyken, her daim canının cananı olan torununun üzerine titredi. Neredeyse her akşam üçümüz mutlaka bi Bergama turu yapardık. Efe hayatının en keyifli rolünü dünya oyununun ikinci perdesinde oynuyor emekliliğin tadını torunuyla çıkarıyordu. Güneş, dünyayı ısıtıyorsa; ay, geceyi aydınlatıyorsa Efe'ye göre bunun sebebi torunuydu. Gökkuşağının kaynağı, yağmurun bereketiydi o.. Torunu, Efe'nin hayat kaynağıydı. Efe'nin sevgisi, onu ulu bir çınarın toprağı sarması gibi yıldan yıla sarıyordu.

Kışları Bergama'nın yemyeşil ovasına, yazları Çandarlı'nın masmavi denizine hayran olan Efe, yaşadığı her anda farklı bir renk olarak onu tanıyanların tuvalinde yer aldı. Onun her daim önceliği ailesi oldu ve ailesinin bütün bireylerine güzel bir gelecek bırakmak için hep uğraş verdi.

Şimdi, sevdikleri onu en özlenilesi yolculuktan dönmeyeceğini bildikleri halde, yine de çabuk dönsün diye, arkasından göz yaşları ile yolunu ıslattıklarından bu yana, Ali Efe'nin gölgesi direksiyon başında, her zamanki yerinde oturuyor. Ben de bu gölgenin varlığını korumak için kendimi ışığa siper eder bir halde ebedi istirahat yerim olan evin garajındayım.

Önümüzden ailenin çınarı Ali Efe'nin tutunacak dalı, canı olan Güler hanım ile özünden beslediği sarı yaprakları olanı kızları hatta o yaprakların damarları olan torunları, sarı yapraklarının evlenip sonbahar mevsiminde çınardan uçup gittikleri, Efe'nin yerine toprak misali aileyi saran, kollayan İbrahim ve diğer damatları geçiyor.

Parçalarımın çoğu yıldan yıla tozlanıyor ancak gözlerim olan dikiz aynamı her daim temiz tutuyorum çünkü oradan direksiyon başındaki Efe ile bakışıyoruz. Efe'nin ailesinden birinin ne zaman hasret kokan gölgesi üzerimize düşse Efe her daim mutlu olduğunda söylediği sözü olan;

“De gidi de! Kırmızı, sana demedim mi; ben öldükten sonra ailem seni satmaz! Benim sana baktığım gibi sana bakıp, benim anılarımı öksüz bırakmazlar!” dercesine dikiz aynamdan bana sessizce bakış atıp, ailesini hasretle izliyor. 12/05/2019

.....Firat AVAN.....